

Provinciale Staten van Flevoland
Statenvergadering d.d.: 27 JAN. 2011
Conform besloten

Aan
Provinciale Staten

Statenvergadering
27 januari 2011

Onderwerp
Nota reserves en voorzieningen 2011-2015

Agendapunt
6
Lelystad
7 december 2010

1. Beslispunten
De nota reserves en voorzieningen 2011-2015 vast te stellen

Registratienummer
1020118

2. Inleiding
Het provinciale beleid ten aanzien van reserves en voorzieningen is vastgelegd in een Nota reserves en voorzieningen. In dit voorstel komt het beleid voor de komende vier jaren aan de orde.

Inlichtingen
J. Kuiper

Argumenten

Er zijn drie argumenten om te komen tot een nieuwe nota reserves en voorzieningen.

Afdeling/Bureau
FIN

In de eerste plaats is in de financiële verordening provincie Flevoland 2003 bepaald dat Provinciale Staten eens per vier jaar een nota vaststellen. De huidige nota stamt uit 2007 en heeft in beginsel een geldigheidsduur tot en met 2011. Nadien zijn nadere besluiten genomen; daarom is de huidige nota aan herziening toe.

Portefeuillehouder
Diessen, M.F.A. van

Tegelijkertijd is het rapport van de Randstedelijke Rekenkamer 'Reserves, juist bestemd?' beschikbaar gekomen. Het rapport bevat een aantal aanbevelingen met betrekking tot het provinciale beleid inzake reserves en voorzieningen. De overgenomen aanbevelingen en de bestuurlijke reactie leiden op onderdelen tot herziene beleidsuitgangspunten.

Ten slotte is de Commissie Bestuur toegezegd dat een notitie zal verschijnen waarin de onder- en bovengrens van reserves (en meer in het bijzonder de algemene reserve) wordt onderbouwd.

In de nu voorliggende Nota reserves en voorzieningen 2011-2015 zijn deze drie elementen verwerkt.

Leeswijzer

Achtereenvolgens wordt toegelicht:

1. Aanpassing volgens bestaande besluiten: wijzigingen sinds de vaststelling van de Nota reserves en voorzieningen in 2007;

2. RRK Rapport Reserves juist bestemd? en bestuurlijke reactie

2.0. Vooraf

2.1 Algemene aanbevelingen RRK

2.2 Algemene reserve

2.3 Weerstandsvermogen

2.4 Vrije ruimte, oormerken en delegatie van reserves

2.5 Onderbouwing van reserves en voorzieningen

3. Inlossing toezegging Commissie Bestuur inzake onder- en bovengrens van reserves

1. Aanpassing volgens genomen besluiten

In de Nota reserves en voorzieningen 2007 is een aantal algemene beleidsuitgangspunten geformuleerd met betrekking tot de reserves en voorzieningen.

Nadien zijn enkele reserves en voorzieningen opgeheven en zijn er nieuwe ingesteld op grond van besluitvorming door Provinciale Staten. Hieronder worden de inmiddels vastgestelde wijzigingen ten opzichte van de situatie in 2007 weergegeven. Deze wijzigingen zijn in de nu voorliggende Nota reserves en voorzieningen 2011-2015 verwerkt.

Wijzigingen na 2007	Onderwerp	Jaar	Reserve / Voorziening
Nieuw	p-MJP landelijk gebied	2008	Reserve
	GO-gelden	2008	Voorziening
	Verkoop aandelen Enexis/Nuon	2010	Voorziening
Opgeheven	Voorfinanciering investeringen	2008	Reserve
	Cofinanciering SGB	2009	Reserve
	Niet jaarlijks onderhoud vaartuigen	2008	Voorziening

2. RRK Rapport Reserves juist bestemd? en bestuurlijke reactie

2.0 Vooraf

In augustus 2010 heeft de Randstedelijke Rekenkamer (RRK) het rapport *Reserves juist bestemd?* uitgebracht. Met dit onderzoek wil de RRK Provinciale Staten ondersteunen bij het beoordelen van de reserves, zodat zij onderbouwde keuzes kunnen maken. Het onderzoek richt zich op de kwaliteit van het beleid en de onderbouwing van de reserves. Daarnaast is gekeken in hoeverre het gebruik van de reserves aansluit op deze onderbouwing. Het rapport bevat een aantal conclusies en aanbevelingen.

Het onderzoek van de RRK heeft uitsluitend betrekking op de provinciale reserves; de voorzieningen zijn buiten beschouwing gebleven. Op dat punt zijn er dus geen aanbevelingen gedaan.

Zoals gebruikelijk heeft de Randstedelijke Rekenkamer de reactie van Gedeputeerde Staten in het rapport opgenomen.

Als algemene reactie op het rapport hebben wij aangegeven dat de RRK helder in beeld heeft gebracht hoe de reserves op systematische wijze kunnen worden beschreven. Wij vinden de benadering echter te eenzijdig gericht op de technische aspecten van reserves en te weinig oog hebbend voor het politiek-maatschappelijke afwegingsproces.

Hieronder worden de hoofdlijnen van de conclusies en aanbevelingen uit het rapport vermeld, inclusief onze reactie hierop en de wijze waarop dit in de nieuwe Nota is verwerkt.

2.1. Algemeen

Aanbevelingen RRK

- zorg voor een volledige onderbouwing van reserves;
- zorg voor periodieke evaluatie;
- stel reserves in met een expliciet besluit

Bestuurlijke reactie

Dit is reeds bestaand beleid dat nu een verdere uitwerking heeft gekregen.

Toelichting

Bij de besluitvorming rondom de instelling van reserves is altijd al sprake geweest van een onderbouwing, waarin aspecten als van nut en noodzaak, doel, voeding en dergelijke aan de orde kwamen. De RRK is van mening dat deze onderbouwing niet in alle gevallen en op alle onderdelen volledig is geweest. In zijn algemeenheid kunnen de onderbouwingen ook zeker verder worden verbeterd. Hieraan is in de Nota een verdere invulling gegeven.

Daarbij wordt wel een kanttekening gemaakt. Eén van de bestaande beleidsuitgangspunten die ook in de nieuwe Nota wordt gehanteerd is dat reserves en voorzieningen met een algemeen (breed) karakter de voorkeur hebben boven reserves en voorzieningen met een specifiek doel. Dit uitgangspunt legt beperkingen op aan de mate van concretisering van de onderbouwing en leidt tot een gevarieerd beeld per reserve.

Voor wat betreft de evaluatie kan worden opgemerkt dat er op basis van het onderzoek van de RRK een nadere beschouwing van de onderbouwing van de reserves en voorzieningen heeft plaatsgevonden. Hierbij zijn de bestaande reserves en voorzieningen opnieuw beoordeeld op nut en noodzaak. Dit heeft geen aanleiding gegeven om op dit moment voorstellen te doen om nieuwe reserves of voorzieningen in te stellen of bestaande reserves of voorzieningen op te heffen. Verder vindt jaarlijks bij de kaderstelling voor de begroting de afweging plaats of instandhouding en versterking van reserves noodzakelijk is.

Wel is er een tendens dat het Rijk steeds vaker overgaat tot het overhevelen van doeluitkeringen naar het Provinciefonds. Dit is een positieve ontwikkeling, omdat daarmee de flexibiliteit in de besteding van deze middelen toeneemt. Er kan zich daarbij echter wel de situatie voordoen dat dergelijke middelen in enig jaar worden ontvangen, maar pas in latere jaren tot besteding zullen komen. In die gevallen zal mogelijk de instelling van een (egalisatie)reserve daarvoor een goede oplossing zijn. Dit zal op basis van specifieke situaties worden bekeken. Zonodig zullen hiervoor voorstellen worden gedaan.

2.2. Algemene reserve

Aanbevelingen RRK

- zorg voor een goede onderbouwing van de boven- en ondergrens
- zorg voor samenhang met de weerstandparagraaf
- geef aan wat er moet gebeuren bij overschrijding van de grenzen.

Bestuurlijke reactie

Deze aanbeveling is overgenomen voor zover dat al niet in het bestaande beleid was verwerkt. De bestaande onder- en bovengrens van de algemene reserve zijn opnieuw tegen het licht gehouden. Daarbij is de relatie met de totale weerstandcapaciteit betrokken. Deze hernieuwde beschouwing heeft er toe geleid dat in de Nota de bestaande bandbreedte voor de algemene reserve is gehandhaafd.

Er worden geen specifieke maatregelen gedefinieerd die zullen worden gehanteerd bij overschrijding van de grenzen.

Toelichting

De huidige norm voor de algemene reserve is gekoppeld aan de omvang van de begroting. Er is gezien of hiervoor een beter alternatief bestaat. Daarbij is betrokken wat de andere drie door de RRK onderzochte provincies als norm hanteren¹.

Wij achten een directe koppeling aan de gekwantificeerde risico's niet gewenst.

De algemene reserve is immers niet de enige component van het weerstandvermogen. Ook het nog niet verplichte deel binnen de bestemmingsreserves wordt door ons hiertoe gerekend. De derde component is gebruikmaken van de onbenutte belastingcapaciteit.

Met deze laatste mogelijkheid zal overigens zeer terughoudend worden omgegaan om redenen van belastingdruk voor de Flevolandse burger alsmede prijselasticiteit. Een tariefsverhoging kan namelijk een negatief gevolg hebben voor de belastingopbrengst als dit er toe zou leiden dat binnen de provincie gevestigde leasebedrijven vertrekken. Ofschoon via de verdeelmethode van het Provinciefonds een lagere belastingcapaciteit (het aantal belastbare auto's) voor een belangrijk deel (momenteel circa 75%) wordt gecompenseerd, is er toch sprake van een blijvend nadeel. Daarbij komt dat de compensatie pas met een time-lag van 2 jaar wordt toegepast, zodat de provincie de eerste jaren met het volledige nadeel wordt geconfronteerd.

Een relatie met de omvang de structurele algemene dekkingsmiddelen is verdedigbaar, maar miskent dat er ook risico's bestaan bij andere componenten aan de inkomstenkant van de begroting zoals doeluitkeringen.

Alles afwegende handhaven wij de bandbreedte van de omvang van de algemene reserve, maar deze wel te preciseren: minimaal 5% en maximaal 10% van de begrotingsomvang voor bestemming; met de begrotingsomvang wordt bedoeld het totaal van de geraamde c.q. verantwoorde lasten in het jaar waarop de bandbreedte van toepassing is. Voor het begrotingsjaar 2011 betekent dit een ondergrens van circa € 11 mln.

Ofschoon wij geen één op één relatie voorstaan tussen omvang van de risico's en omvang van de algemene reserve wordt jaarlijks gezien hoe de financiële risico's zich verhouden tot de totale weerstandcapaciteit. Indien de risico's zich zodanig ontwikkelen dat blijvend een hogere ondergrens noodzakelijk wordt geacht, worden nadere voorstellen gedaan.

Indien de omvang van de algemene reserve zich beneden de ondergrens bevindt of dreigt te raken, zullen maatregelen worden genomen. Dit kan bijvoorbeeld tot gevolg hebben dat bij de bestemming van het rekeningresultaat prioriteit wordt gegeven aan het terugbrengen van de algemene reserve op het gewenste minimumniveau.

Verwacht mag worden dat de bovengrens van de algemene reserve de eerstkomende jaren niet zal worden bereikt of overschreden. Mocht dit wel het geval zijn, dan zullen nadere voorstellen voor besteding worden gedaan, dan wel zullen voorstellen worden gedaan om de middelen toe te delen aan (een) andere reserve(s), waarvan versterking noodzakelijk wordt geacht.

---

¹ De andere drie onderzochte provincies hanteren de volgende ondergrens voor de algemene reserve:

1. Noord-Holland: minimaal 25% van de structureel algemene dekkingsmiddelen, met een minimum dat gelijk is aan het risicobedrag dat voor het meest recente boekjaar is bepaald;
2. Zuid-Holland: minimaal 30% van de som van de gekwantificeerde incidentele risico's, met een minimumbedrag van € 30 mln.;
3. Utrecht: de minimumomvang wordt jaarlijks bepaald op basis van een weging van de berekende risico's met de kans dat deze zich voordoen.

2.3. Weerstandsvermogen

Aanbeveling RRK

- zorg voor een inperking van de beschrijving van het weerstandvermogen tot het echt noodzakelijke en hef overbodige reserves voor risicodekking op.

Bestuurlijke reactie

Deze aanbeveling is ten dele overgenomen.

Toelichting overgenomen deel van de aanbeveling

De aanbeveling voor inperking van het weerstandvermogen heeft betrekking op de systematiek waarbij risico's worden beschreven, zonder daarbij een inschatting te maken van de kans dat deze zich voordoen. Dit leidt tot een hoge benodigde weerstandcapaciteit, omdat alle risico's voor 100% worden meegeteld. In de programmabegroting 2011 is inmiddels overgegaan op de aanbevolen systematiek. Dit deel van de aanbeveling is overgenomen

Toelichting niet overgenomen deel van de aanbeveling

Het tweede deel van de aanbeveling betreft het opheffen van overbodige reserves voor risicodekking.

De provincie kent één specifieke reserve voor risicodekking; de reserve risico's kapitaalverstreking. Deze reserve is indertijd door Provinciale Staten ingesteld voor concrete risico's die verbonden zijn aan het verstrekken van specifieke garanties, geldleningen en het participeren in aandelenkapitaal. De meerwaarde van deze reserve is om deze risico's inzichtelijk te houden en middelen beschikbaar te hebben wanneer deze risico's zich voordoen.

Daarnaast is in de reserve cofinanciering EU-projecten 1994-1999 nog een bedrag van € 0,9 mln. beschikbaar, welk bedrag bedoeld is voor de afwikkeling van een verwachte claim van het Rijk naar aanleiding van de afrekening van het programma 1994-1999.

Beide reserves worden om bovenstaande redenen niet als overbodig beschouwd; er worden nu dan ook geen voorstellen gedaan om deze twee reserves op te heffen.

2.4. Vrije ruimte, oormerken en delegatie van reserves

Aanbevelingen RRK

- Stel criteria vast voor het oormerken van middelen in reserves
- Leg in de jaarrekening verantwoording af over de geoormerkte middelen
- schrap de delegatie uit het beleid omtrent reserves, omdat Provinciale Staten het budgetrecht ten volle moeten uitoefenen.

Bestuurlijke reactie

De aanbevelingen over oormerken en delegatie hangen samen. De kern is dat Provinciale Staten voldoende grip en zeggenschap moeten behouden over de bestemming en besteding van reserves. Dit raakt de kaderstellende rol en het budgetrecht van Provinciale Staten.

Huidige situatie

Provinciale Staten besluiten over het instellen, voeden (doteren) en opheffen van reserves. Bij het instellen van nieuwe reserves worden aspecten als doel, nut en noodzaak, voeding, omvang en bestedingsrichting aangegeven en meegewogen. Daarmee worden de algemene kaders voor de onderscheiden reserves vastgesteld.

Binnen de reserves kunnen door Provinciale Staten oormerken worden aangebracht. Oormerken zijn te beschouwen als intenties van Provinciale Staten om middelen te reserveren voor doelstellingen respectievelijk beoogde effecten waarover nog geen bindende afspraken met derden

zijn gemaakt. Recente voorbeelden zijn het oormerken van bedragen voor hoger onderwijs, economische ontwikkelingen en kansrijke initiatieven binnen de reserve strategische en -ontwikkelingsprojecten. Binnen de algemene reserve zijn de verkoopopbrengsten van de energieaandelen geormerkt voor projecten op het gebied van duurzame energie.

Wanneer er verplichtingen worden aangegaan ten laste van reserves gebeurt dit in het algemeen via een besluit van Provinciale Staten. Voor een vijftal reserves hebben Provinciale Staten besloten deze beslissingsbevoegdheid bij Gedeputeerde Staten neer te leggen². Aan deze besluiten liggen verschillende motieven ten grondslag, maar in zijn algemeenheid kenmerken deze besluiten zich dat het de doelmatigheid en slagvaardigheid van de provincie vergroot.

De huidige delegatieafspraken en de wijze waarop deze worden ingevuld bieden Provinciale Staten de mogelijkheid om hun kaderstellende en controlerende rol alsmede het budgetrecht volwaardig uit te oefenen. De besteding van de gedelegeerde reserves vindt plaats in overeenstemming met de doelstellingen die Provinciale Staten daarvoor hebben vastgelegd. Tussentijds en achteraf vindt verantwoording plaats via de reguliere documenten uit de planning en controlcyclus (zoals de Voor- en Najaarsnota en de Jaarrekening).

Het rapport van de RRK is aanleiding geweest opnieuw naar onze huidige werkwijze te kijken. Dit heeft geleid tot een voorstel voor een andere werkwijze, welke beoogt:

- een grotere betrokkenheid vooraf van Provinciale Staten bij de bepaling van de bestedingsdoelen van de gedelegeerde reserves;
- een betere tussentijdse informatievoorziening aan Provinciale Staten over de voortgang;
- een versterking van de uitvoerende rol voor Gedeputeerde Staten.

Dit leidt tot onderstaand wijzigingsvoorstel.

Nieuwe situatie

Transparantie bij besluitvorming over bestemming en besteding van reserves en in de daarop betrekking hebbende verantwoordingsrapportages dient te worden vergroot.

Daartoe wordt jaarlijks een meerjarig bestedingskader voor de gedelegeerde reserves in de Programmabegroting opgenomen. Zo'n bestedingskader zal bestaan uit programmalijnen met bijbehorende maatregelen. Hierin wordt inzichtelijk gemaakt voor welke doelen en maatregelen deze reserves in het begrotingsjaar naar verwachting zal worden ingezet. Na instemming met dit bestedingskader door Provinciale Staten worden de daarin opgenomen bedragen beschouwd als geormerkt voor de aangegeven doelen en maatregelen. Door instemming met het bestedingskader worden Gedeputeerde Staten gemachtigd om de uitvoering ter hand te nemen. Deze uitvoering bestaat uit het aangaan van verplichtingen en het doen van uitbetaling conform de geormerkte bedragen.

Via de Voor- en Najaarsnota wordt gerapporteerd over uitvoering. In de jaarstukken wordt verantwoording afgelegd.

Over opzet en inhoud van een dergelijk bestedingskader zijn nadere afspraken nodig. Dit kan in samenwerking met de statenwerkgroep planning en control uitgewerkt worden.

Voor zover Provinciale Staten bepaalde onderdelen uit het bestedingskader onvoldoende onderbouwd vinden, kunnen zij besluiten dat deze bedragen nog niet geormerkt zijn en dat de uitvoering hiervan derhalve nog niet wordt vrijgegeven. In die gevallen kunnen in de loop van het begrotingsjaar voor afzonderlijke projecten voorstellen aan Provinciale Staten worden voorgelegd.

---

² Het betreft hier de reserves jeugdzorg, wonen, welzijn en zorg, sportaccommodaties, Investeringsprogramma Flevoland-Almere 1^e tranche, en personele frictiekosten. Voor de 2e tranche van het IFA geldt de delegatie niet.

Uiteraard besluiten Provinciale Staten in de nieuwe situatie nog steeds over het instellen, voeden en opheffen van reserves.

2.5. Onderbouwing van reserves en voorzieningen

Aanbevelingen RRK

- zorg voor volledige onderbouwing van de reserves

Bestuurlijke reactie

Deze aanbeveling is in algemene zin overgenomen.

Toelichting

In de Nota wordt per reserve (en voorziening) een uniform format gehanteerd waarin de belangrijkste eigenschappen zijn opgenomen. Daarbij wordt ingegaan op aspecten als doel, instandhoudingduur, voeding en wordt achtergrondinformatie gegeven. Hierdoor is de inzichtelijkheid verbeterd. De komende jaren zal aandacht worden gegeven aan een verdere verbetering hiervan.

3. Inlossing toezegging Commissie Bestuur

Al voor de publicatie van het rapport van de Randstedelijke Rekenkamer is vanuit Provinciale Staten aandacht gevraagd voor de onderbouwing van de reserves. Het ging daarbij vooral om de onderbouwing van de bandbreedte (minimum- en maximumomvang) van de algemene reserve. Aan de Commissie Bestuur is toegezegd dat hierover een korte notitie zou verschijnen. Deze notitie is in de tijd vooruitgeschoven, om daarbij gebruik te kunnen maken van het rapport van de RRK. De toezegging aan de Commissie Bestuur is nu verwerkt in deze Nota reserves en voorzieningen 2011-2015.

3. Beoogd effect
Provinciale staten kaders laten vaststellen voor de komende vier jaren ten aanzien van het gebruik van reserves en voorzieningen.
4. Argumenten
Provinciale Staten zijn belast met de kaderstelling; daaronder valt ook de kaderstelling ten aanzien van reserves en voorzieningen.
5. Kanttekeningen
Met de vaststelling van de Nota reserves en voorzieningen 2011-2015 wordt in beginsel het beleid voor de komende 4 jaren vastgesteld. In 2011 vinden er statenverkiezingen plaats, waarna er een nieuw collegeprogramma zal worden opgesteld. Dit kan ertoe leiden dat het nu voorgestelde beleid inzake reserves en voorzieningen in de loop van 2011 op onderdelen nog wijziging ondergaat. Indien dit het geval blijkt te zijn, zullen daarvoor aanvullende voorstellen worden voorgelegd. Deze werkwijze wijkt niet af van voorgaande jaren.
6. Evaluatie
  1. Conform de financiële verordening wordt eens per vier jaar het beleid inzake reserves en voorzieningen geëvalueerd.
  2. Jaarlijks wordt bij de kaderstelling beoordeeld of de reserves en voorzieningen moeten worden gehandhaafd of kunnen worden opgeheven. Aan het gebruik van reserves en voorzieningen wordt in de reguliere P&C-documenten aandacht besteed.

Advies van de Commissie van advies

De commissie adviseert dit voorstel als bespreekstuk te agenderen voor de vergadering van de vergadering van Provinciale Staten d.d. 27 januari 2011

7. Ontwerpbesluit
Provinciale Staten van Flevoland,

gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 7 december 2010, nummer 1020118

BESLUITEN:

1. De Nota Reserves en voorzieningen 2011-2015 vast te stellen..
2. De bestedingskaders voor gedelegeerde reserves jaarlijks te laten vaststellen bij de vaststelling van de programmabegroting.

Aldus besloten in de openbare vergadering van Provinciale Staten van 27 januari 2011.
griffier, voorzitter,

8. Bijlagen
- Nota reserves en voorzieningen 2011-2015
  - Ontwikkeling omvang reserves en voorzieningen op basis van Programmabegroting 2011

Ter lezing gelegde stukken
Geen

Gedeputeerde Staten van Flevoland,
secretaris, voorzitter,

Provinciale Staten van Flevoland,

gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 7 december 2010, nummer 1020118

BESLUITEN:

1. De Nota Reserves en voorzieningen 2011-2015 vast te stellen..
2. De bestedingskaders voor gedelegeerde reserves jaarlijks te laten vaststellen bij de vaststelling van de programmabegroting.

Aldus besloten in de openbare vergadering van Provinciale Staten van 27 januari 2011.
griffier, — voorzitter,

Nota

Reserves en voorzieningen 2011-2015

Provincie Flevoland

Inleiding

De provincie Flevoland beschikt over een aantal reserves en voorzieningen. Deze reserves en voorzieningen zijn ingesteld om uitvoering te kunnen geven aan het provinciale beleid. De totale omvang ervan bedraagt in 2011 op begrotingsbasis circa € 92 mln., onderverdeeld in € 77 mln. reserves en € 15 mln. voorzieningen. Alleen al om die reden is het noodzakelijk dat de reserves en voorzieningen inhoudelijk en financieel goed zijn onderbouwd en dat er duidelijke en transparante spelregels zijn geformuleerd. Een deel van deze spelregels wordt bepaald door externe regelgeving; een ander deel wordt door Provinciale Staten vormgegeven en vastgesteld.

1. Doelstelling van de Nota

Reserves en voorzieningen zijn instrumenten om doelstellingen van Provinciale Staten te realiseren. Het is dan ook goed wanneer de inrichting en het gebruik van deze middelen aansluiten bij de doelstellingen, bijvoorbeeld neergelegd in het Hoofdlijnenakkoord. Daarnaast is het van belang dat enerzijds de te reserveren financiële middelen juist worden onderbouwd en anderzijds voldoende flexibel inzetbaar zijn. Spelregels moeten daarbij helpen. In deze nota komen deze regels als beleidsuitgangspunten aan de orde.

Met name rondom de bandbreedte van de algemene reserve en over de delegatie van de besteding van reserves hebben de Staten aangegeven te willen nadenken. Daarnaast heeft het rapport van de Randstedelijke Rekenkamer *Reserves, juist bestemd* (2010) een aantal aspecten in kaart gebracht en aanbevelingen geformuleerd. Deze zijn betrokken bij de opstelling van deze nota.

2. Leeswijzer

De nota start in paragraaf 3 met het wettelijk kader waarbinnen reserves en voorzieningen worden gevormd en gebruikt. Daarbij wordt ingegaan op de interne en externe regelgeving. Vervolgens beschrijft paragraaf 4 een aantal algemene beleidsuitgangspunten voor reserves en voorzieningen die voor Flevoland van toepassing zouden moeten zijn. Daarbij wordt ingegaan op de bevoegdheden van Provinciale Staten en op de toegepaste mogelijkheid van delegatie van de besteding van een beperkt aantal reserves aan Gedeputeerde Staten. Hiervoor wordt een nieuwe werkwijze voorgesteld. In deze paragraaf wordt bovendien ingegaan op een aantal algemene aspecten voor reserves, zoals rentetoerekening, het weerstandsvermogen - met specifieke aandacht voor de positie van de algemene reserve - en oormerken binnen reserves.

De volgende paragraaf, 5, is toelichtend van aard en gaat in op de elementen die van belang zijn bij de beschrijving en onderbouwing van de reserves en voorzieningen. In vergelijking met de vorige nota reserves en voorzieningen uit 2007 is extra aandacht besteed aan een volledige, uniforme en vergelijkbare presentatie van de informatie. Daarbij is gebruik gemaakt van de uitkomsten en aanbevelingen uit het rapport 'Reserves juist bestemd?' dat de Randstedelijke Rekenkamer in 2010 heeft uitgebracht.

3. Wettelijke bepalingen

Reserves en voorzieningen hebben gemeen dat ze middelen bevatten die gedurende meerdere jaren beschikbaar zijn. Toch dienen ze verschillende doelen (zie hieronder). Om die reden worden de reserves tot het eigen vermogen van de provincie gerekend en de voorzieningen tot het vreemde vermogen.

3.1 Externe bepalingen

In de artikelen 43 t/m 45 van het Besluit en verantwoording provincie en gemeenten (BBV) zijn de wettelijke bepalingen inzake reserves en voorzieningen vermeld. De essentie van deze artikelen is hieronder weergegeven.

Artikel 43

Reserves worden onderscheiden in de algemene reserve en de bestemmingsreserves. Een bestemmingsreserve wordt daarbij aangeduid als een reserve waaraan Provinciale Staten een bepaalde bestemming heeft gegeven.

Artikel 44

Voorzieningen worden gevormd wegens:

- a. verplichtingen, risico's en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- b. kosten die in volgende begrotingsjaren zullen worden gemaakt, maar die hun oorsprong mede vinden in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en waarbij de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren
- c. van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, niet zijnde voor-schotbedragen voor specifieke uitkeringen.

Artikel 45

Voorzieningen mogen niet groter of kleiner zijn dan de verplichtingen of risico's waarvoor ze zijn ingesteld. Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan, tenzij de voorziening tegen contante waarde is gewaardeerd (wat inhoudt dat bij het bepalen van de omvang van de voorziening rekening is gehouden met jaarlijkse rentetoevoeging).

3.2 Interne bepalingen

In artikel 11 van de financiële verordening van de provincie Flevoland 2003, artikel 11, is de grondslag voor het opstellen van de nota Reserves en Voorzieningen opgenomen. Daarin staat het volgende vermeld:

Het college biedt de Staten eens in de vier jaar een nota reserves en voorzieningen aan. De Staten stellen de nota vast. De nota behandelt in ieder geval:

- a. de vorming en besteding van reserves;*
- b. de vorming en besteding van voorzieningen;*
- c. het doteren en verwerking van rente over de reserves en voorzieningen;*
- d. evaluatie van de bestaande reserves en voorzieningen;*
- e. de gewenste weerstandscapaciteit*

4. Beleidsaspecten

In de Nota reserves en voorzieningen 2007 is een aantal algemene beleidsuitgangspunten geformuleerd met betrekking tot de reserves en voorzieningen. Op grond van de daarmee opgedane ervaringen in de afgelopen periode bestaat er geen aanleiding om hierin fundamentele wijzigingen aan te brengen. Wel wordt een andere gedragslijn voor het omgaan met oormerken en delegatie geïntroduceerd.

4.1 Algemene uitgangspunten

Voor een structureel gezonde financiële huishouding is het van belang dat er tijdig voldoende middelen worden gereserveerd voor uitgaven die zich op de wat langere termijn zullen voordoen; reserves en voorzieningen spelen daarbij een belangrijke rol. Door het instellen en voeden van reserves en voorzieningen worden de bestedingsmogelijkheden op de korte termijn echter beperkt. Om die reden moet een zorgvuldige afweging worden gemaakt bij het reserveren van middelen voor latere jaren. Voorkomen moet worden dat er allerlei potjes worden gevormd met onduidelijke bestedingsdoelen en -momenten, waardoor 'dood geld' ontstaat. Voor het instellen en in stand houden van reserves en voorzieningen worden om die reden de volgende algemene uitgangspunten gehanteerd:

Beleidsuitgangspunt 1

Reserves en voorzieningen met een algemene (brede) doelstelling hebben de voorkeur boven reserves en voorzieningen met een specifiek doel; het aantal reserves en voorzieningen dient beperkt te blijven.

Door voor reserves en voorzieningen een brede doelstelling te hanteren, kan het aantal reserves beperkt blijven. Dit bevordert het inzicht in de financiële mogelijkheden. Daarnaast wordt hiermee de integrale afweging bij de inzet van middelen bevorderd.

Beleidsuitgangspunt 2

De instelling van een nieuwe reserve of voorziening dient gebaseerd te zijn op een duidelijke beleidsmatige en financiële onderbouwing. Daarbij worden aspecten als nut en noodzaak, omvang, instandhoudingduur en voeding voldoende helder beschreven. Deze beschrijvingen worden gehanteerd als vuistregels.

Er wordt gewerkt met een gestandaardiseerd informatieblad per reserve/voorziening. In dit informatieblad worden een aantal basiskennmerken van de reserve/voorziening is opgenomen; daarnaast wordt hierin achtergrondinformatie gegeven die van belang is bij het beoordelen van nut en noodzaak van de reserve/voorziening. Deze beschrijvingen worden gehanteerd als vuistregels, hetgeen inhoudt dat hiervan zondig gemotiveerd kan worden afgeweken. In de praktijk blijken zich namelijk altijd situaties voor te doen die vragen om een flexibele toepassing van de vastgestelde richtlijnen.

4.2 Bevoegdheden

Het is van belang om duidelijke afspraken vast te leggen over de bevoegdheden ten aanzien van de reserves en voorzieningen. Hiervoor zijn twee beleidsuitgangspunten geformuleerd.

Beleidsuitgangspunt 3

Provinciale Staten nemen besluiten over de instelling en opheffing van reserves en voorzieningen.

Provinciale Staten zijn bevoegd op grond van het budgetrecht om reserves of voorzieningen in te stellen of op te heffen. Hiertoe nemen zij expliciete besluiten. De besluitvorming over toevoegingen en onttrekkingen verloopt voor reserves en voorzieningen verschillend

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves behoeven besluitvorming van Provinciale Staten. Deze besluiten worden genomen bij vaststelling van de begroting c.q. de jaarrekening. Daarnaast kan tussentijds bij afzonderlijk statenbesluit (c.q. begrotingswijziging) worden besloten middelen toe te voegen of te onttrekken aan een reserve.

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves worden niet tot de lasten en baten gerekend, maar geschieden in het kader van resultaatbestemming. Dit houdt in dat eerst inzicht wordt gegeven in het geraamde, respectievelijk gerealiseerde resultaat vóór bestemming. Vervolgens wordt aangegeven welke bedragen aan de reserves worden onttrokken of toegevoegd voor de diverse programma's. Nadat deze stortingen en onttrekkingen zijn verwerkt volgt het resultaat na bestemming.

Het toevoegen van middelen aan de voorzieningen vindt eveneens plaats bij vaststelling van de begroting c.q. jaarrekening. Dit gebeurt op basis van meerjaren onderhoudsplannen en inzichten in toekomstige verplichtingen en risico's. Het vormen van een voorziening of het storten in een bestaande voorziening is een exploitatielast en geschiedt via de vaststelling van de programma's. (dus in het resultaatbepalende deel van de begroting c.q. jaarrekening). De omvang van voorzieningen moet concreet worden onderbouwd en moet voldoende zijn om de (toekomstige) verplichtingen te dekken.

De besteding van voorzieningen is de verantwoordelijkheid is van Gedeputeerde Staten. De uitgaven uit voorzieningen worden namelijk al geautoriseerd bij het vormen van de voorzieningen en worden nadien niet opnieuw aan Provinciale Staten te worden voorgelegd. De achterliggende gedachte is dat de uitgaven ten laste van de voorzieningen geen keuzevrijheid kennen en dat Provinciale Staten de bestemming niet meer kunnen wijzigen.

Volgens het BBV moeten uitgaven rechtstreeks ten laste van de voorzieningen worden geboekt en lopen ze niet via de exploitatie. Als de besteding ook ten laste van de rekening van baten en lasten zou lopen, zou het bedrag namelijk tweemaal als last worden verantwoord. De onttrekkingen worden dus rechtstreeks via de balans afgewikkeld en maken geen onderdeel uit van de exploitatiebegroting/rekening.

Beleidsuitgangspunt 4

Provinciale Staten kunnen binnen gedelegeerde reserves bedragen voor projecten of doelen oormerken en Gedeputeerde Staten machtigen de verdere uitvoeringsbesluiten hiervoor te nemen.

Ten laste van de bestemmingsreserves worden verplichtingen aangegaan, die leiden tot onttrekkingen. Wanneer er verplichtingen worden aangegaan ten laste van reserves gebeurt dit via een besluit van Provinciale Staten. Deze onttrekkingen worden verwerkt en geautoriseerd in de programmabegroting.

Daarnaast kan het zijn dat Provinciale Staten uitspreken een impuls te willen geven aan bepaalde doelen of projecten, die nog niet volledig uitgewerkt zijn. In die gevallen kan gewerkt worden met oormerken binnen een bepaalde reserve, waarbij door Provinciale Staten kaders worden gegeven voor de besteding. Voorbeelden uit het recente verleden zijn het oormerken van

bedragen voor hoger onderwijs, economische ontwikkeling en kansrijke initiatieven binnen de reserve strategische en -ontwikkelingsprojecten. De uitwerking hiervan wordt vervolgens door Gedeputeerde Staten ter hand genomen.

Voor een vijftal reserves hebben Provinciale Staten besloten de beslissingsbevoegdheid bij Gedeputeerde Staten neer te leggen³. Aan deze besluiten liggen verschillende motieven ten grondslag, maar in zijn algemeenheid kenmerken deze besluiten zich dat het de doelmatigheid en slagvaardigheid van de provincie vergroot.

Voor deze vijf gedelegeerde reserves wordt jaarlijks een meerjarig bestedingskader in de programmabegroting opgenomen. Het bestedingskader bestaat uit programmalijnen met bijbehorende maatregelen. Hierin wordt inzichtelijk gemaakt voor welke doelen en maatregelen de reserve in het begrotingsjaar naar verwachting zal worden ingezet. Indien Provinciale Staten instemmen met dit bestedingskader worden de daarin opgenomen bedragen beschouwd als geoormerkt voor de aangegeven doelen en maatregelen. Door instemming met het bestedingskader worden Gedeputeerde Staten gemachtigd om de uitvoering ter hand te nemen. Deze uitvoering bestaat uit het aangaan van verplichtingen en het doen van uitbetaling conform de geoormerkte bedragen.

Via de Voor- en Najaarsnota wordt gerapporteerd over uitvoering. In de jaarstukken wordt verantwoording afgelegd.

Voor zover Provinciale Staten bepaalde onderdelen uit het bestedingskader onvoldoende onderbouwd vinden, kunnen zij besluiten dat deze bedragen nog niet geoormerkt zijn en dat de uitvoering hiervan derhalve nog niet wordt vrijgegeven. In die gevallen kunnen in de loop van het begrotingsjaar voor afzonderlijke projecten voorstellen aan Provinciale Staten worden voorgelegd.

4.3 Rente over reserves

Beleidsuitgangspunt 5

Aan de reserves wordt geen rente toegevoegd.

Mede doordat de provincie beschikt over reserves en voorzieningen kunnen investeringen uit eigen middelen worden gefinancierd. Daardoor hoeft geen of minder vreemd vermogen te worden aangetrokken. Hierdoor bespaart de provincie rentekosten. Vanuit bedrijfseconomische principes worden wel rentekosten toegerekend aan de investeringen. Deze zogenaamde bespaarde rente wordt jaarlijks in de begroting geraamd als algemeen dekkingsmiddel, dus zonder dat daaraan een specifieke bestemming wordt gegeven. Omdat de bespaarde rente vermindert als de omvang van de reserves en voorzieningen terugloopt, is het onverstandig om de bespaarde rente volledig in te zetten als structureel dekkingsmiddel.

Om die reden wordt een deel van de rentebaten (in 2011 € 1,7 mln.) gebruikt om de reserve strategische- en ontwikkelingsprojecten te voeden. Indien de rentebaten teruglopen, kan dit worden gecompenseerd door een verlaging van de storting in deze reserve. Uiteraard vermindert dat de bestedingsmogelijkheden vanuit deze reserve.

De bespaarde rente zou ook jaarlijks aan de reserves kunnen worden toegevoegd, waardoor de reserves automatisch doorgroeien en daarmee tevens worden beschermd tegen geldontwaarding. Hiervoor is niet gekozen omdat een automatische toevoeging aan de reserves een deel van de financiële ruimte impliciet onttrekt aan de besluitvorming rondom de allocatie van middelen.

³ Het betreft hier de reserves jeugdzorg, wonen, welzijn en zorg, sportaccommodaties, Investeringsprogramma Flevoland-Almere 1^e tranche, en personele frictiekosten. Voor de 2e tranche van het IFA geldt de delegatie niet.

Volledigheidshalve wordt nog herhaald dat, ingevolge artikel 45 van het BBV, aan voorzieningen geen rente mag worden toegevoegd.

4.4 Weerstandcapaciteit en omvang algemene reserve

4.4.1 Weerstandcapaciteit

Beleidsuitgangspunt 6

Voor de bepaling van de weerstandcapaciteit wordt uitsluitend rekening gehouden met vrij besteedbare middelen en niet met geormerkte of anderszins verplichte middelen.

De weerstandcapaciteit betreft het vermogen om financiële risico's en tegenvallers op te vangen, zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van de bestaande taken. De weerstandcapaciteit bestaat uit incidentele en structurele componenten⁴. De algemene reserve wordt tot de incidentele weerstandcapaciteit gerekend, evenals de vrije ruimte in de bestemmingsreserves. De vrije ruimte kan worden gedefinieerd als dat deel van de reserve waartegenover geen door derden afdwingbare verplichtingen staan.

In de praktijk doet zich bij de bepaling van de vrije ruimte de situatie voor dat er bij bepaalde reserves nog geen sprake is afdwingbare verplichtingen, maar dat er wel door PS uitgesproken bestuurlijke intenties, al dan niet in de vorm van convenanten en oormerken, zijn om de reserve volledig te benutten. Dit aspect is bij het onderdeel oormerken nader toegelicht. In dergelijke gevallen wordt ervoor gekozen om ervan uit te gaan dat deze intenties zullen worden gerealiseerd zodat de daarmee gemoeide middelen niet als vrije ruimte kunnen worden beschouwd.

Ter toelichting kan als voorbeeld worden genoemd de bestemmingsreserve Investeringsprogramma Flevoland - Almere (IFA). Er is een bestuurlijke intentie uitgesproken om tot 2020 tot een bedrag van € 100 mln. bij te dragen aan projecten in Almere. Op dit moment zijn nog niet alle projecten bekend en toegewezen, zodat er in strikte zin nog geen afdwingbare verplichtingen zijn. Toch wordt in dergelijke gevallen de nog beschikbare ruimte binnen de reserve niet meegeteld bij de bepaling van de weerstandcapaciteit.

De noodzakelijke omvang van de (incidentele) weerstandcapaciteit wordt bepaald door de (incidentele) financiële risico's die de provincie loopt. Jaarlijks worden deze risico's zichtbaar gemaakt in de programmabegroting en -rekening. Daarbij moet worden aangetekend dat alle genoemde risico's zich niet gelijktijdig en in volle omvang zullen voordoen. De noodzakelijke incidentele weerstandcapaciteit kan dus kleiner zijn dan het totaal van de incidentele risico's.

⁴ De structurele weerstandcapaciteit bestaat vooral uit de onbenutte belastingcapaciteit opcenten motorrijtuigenbelasting. Omdat het belastingtarief steeds voor een jaar wordt vastgesteld, is dit deel van de weerstandcapaciteit niet direct inzetbaar.

Met belastingverhoging zal overigens zeer terughoudend worden omgegaan om redenen van belastingdruk voor de Flevolandse burger alsmede prijselasticiteit. Een tariefsverhoging kan namelijk een negatief gevolg hebben voor de belastingopbrengst als dit er toe zou leiden dat binnen de provincie gevestigde leasebedrijven vertrekken. Ofschoon via de verdeelmethodiek van het Provinciefonds een lagere belastingcapaciteit (het aantal belastbare auto's) voor een belangrijk deel (momenteel circa 75%) wordt gecompenseerd, is er toch sprake van een blijvend nadeel. Daarbij komt dat de compensatie pas met een time-lag van 2 jaar wordt toegepast, zodat de provincie de eerste jaren met het volledige nadeel wordt geconfronteerd.

4.4.2 Algemene reserve

Beleidsuitgangspunt 7

Voor de algemene reserve geldt als minimum- en maximumomvang 5% respectievelijk 10% van de begrotingsomvang voor bestemming.

De algemene reserve is de belangrijkste component van de incidentele weerstandcapaciteit. Daarom is het goed om hiervoor een minimum- en maximumomvang te bepalen. Deze bandbreedte hangt samen met de financiële risico's die de provincie loopt en de mogelijkheden die de provincie heeft om deze risico's op te vangen.

Naast het inzetten van de algemene reserve zijn er echter nog andere mogelijkheden om dit te doen. Zo kan er gebruik worden gemaakt van vrije ruimte binnen bestemmingsreserves die een relatie hebben met de opgetreden financiële tegenvaller.

Aan de risico's en de beschikbare weerstandcapaciteit wordt jaarlijks in de paragraaf "Weerstandvermogen" bij de begroting en jaarrekening aandacht besteed. In dit verband wordt opgemerkt dat de kwantificering van de risico's en daarmee de bepaling van de noodzakelijke weerstandcapaciteit beschouwd moet worden als een benadering met een indicatief karakter.

Bij de bepaling van de gewenste minimumomvang van de algemene reserve moet worden bedacht dat de weerstandcapaciteit bestaat uit twee componenten; een incidentele en een structurele. De algemene reserve maakt onderdeel uit van de incidentele weerstandcapaciteit, samen met de vrije ruimte in de bestaande bestemmingsreserves. Deze totale incidentele weerstandcapaciteit is bedoeld ter dekking van incidentele risico's.

Daarnaast beschikt de provincie over een structurele weerstandcapaciteit. Deze bestaat vooral uit de onbenutte belastingcapaciteit. Dit biedt de mogelijkheid om structurele tegenvallers in eerste instantie incidenteel te dekken vanuit de reserves, maar structureel op een andere wijze dekking te vinden. Dit kan enerzijds door structurele ombuigingen door te voeren en anderzijds door gebruik te maken van de beschikbare structurele weerstandcapaciteit. Uiteraard zal deze afweging door Provinciale Staten moeten worden gemaakt.

Voor de omvang van de algemene reserve wordt een bandbreedte gehanteerd. Deze bedraagt minimaal 5% en maximaal 10% van de begrotingsomvang voor bestemming; met de begrotingsomvang wordt bedoeld het totaal van de geraamde c.q. verantwoorde lasten in het jaar waarop de bandbreedte van toepassing is. Voor het begrotingsjaar 2011 betekent dit een ondergrens van circa € 11 mln.

Indien de risico's zich de komende jaren zodanig ontwikkelen dat blijvend een hogere ondergrens noodzakelijk wordt geacht, zullen nadere voorstellen worden gedaan.

De ondergrens van 5% wordt beschouwd als een minimumbuffer, ongeacht de hoogte van de risico's.

Naast een minimum wordt tevens een maximumomvang gehanteerd. Dit is nodig omdat een te hoge algemene reserve leidt tot ongewenste vastlegging van middelen.

Indien de omvang van de algemene reserve zich onder het vastgestelde minimum bevindt of dreigt te raken, zullen maatregelen worden genomen. Dit kan bijvoorbeeld tot gevolg hebben dat bij de bestemming van het rekeningresultaat prioriteit wordt gegeven aan het terugbrengen van de algemene reserve op het gewenste minimumniveau.

Verwacht mag worden dat de bovengrens van de algemene reserve de eerstkomende jaren niet zal worden bereikt of overschreden. Mocht dit wel het geval zijn, dan zullen voorstellen worden gedaan om de algemene reserve af te toppen en de overtollige middelen te besteden, dan wel toe te delen aan een andere reserve, waarvan versterking noodzakelijk wordt geacht.

5. Aspecten van onderbouwing

Ten opzichte van de vorige nota reserves en voorzieningen wordt in deze nota gewerkt met uniforme informatieformulieren per reserve/voorziening, welke als bijlagen bij de nota zijn opgenomen en daarvan onderdeel uitmaken. Hierin zijn de belangrijkste eigenschappen van de reserve/voorziening als basisinformatie opgenomen. Daarnaast wordt achtergrondinformatie gegeven over ontstaan, voeding, doel en besteding. Daarmee wordt het inzicht in nut en noodzaak van het hebben en aanhouden van de reserves en voorzieningen vergroot, hetgeen de kaderstellende besluitvorming van Provinciale Staten ondersteunt.

5.1 Nut en noodzaak

Reserves en voorzieningen zijn een hulpmiddel om invulling te geven aan de financiële gevolgen van het provinciale beleid. Het ligt daarom voor de hand dat Provinciale Staten een relatie leggen tussen de reserves en de doelstellingen van het Hoofdlijnenakkoord. Voor iedere (nieuwe) reserve en voorziening geldt dat het nut en de noodzaak ervan vooraf moet worden bepaald en periodiek moet worden geëvalueerd. Deze evaluatie vindt integraal plaats via de nota reserves en voorzieningen, die iedere vier jaar wordt opgesteld. Daarnaast kunnen ontwikkelingen aanleiding geven tot een tussentijdse evaluatie van individuele reserves en voorzieningen. Soms kan het mogelijk zijn om op een andere wijze, bijvoorbeeld rechtstreeks via de jaarlijkse begroting of via een bestaande reserve/voorziening, hetzelfde doel te bereiken.

5.2 Functies

Reserves en voorzieningen kunnen een aantal functies hebben. Zo kunnen ze het mogelijk maken om de lasten van het provinciale beleid gelijkmatiger te verdelen over de begrotingsjaren. Daarnaast kunnen reserves en voorzieningen bijdragen aan het veiligstellen van middelen voor bestuurlijke prioriteiten die op langere termijn worden gerealiseerd. Tenslotte zijn reserves en voorzieningen noodzakelijk om te voorkomen dat financiële tegenvallers of het inspelen op onvoorziene mogelijkheden direct dienen te leiden tot ombuigingen op het bestaande beleid. Kort samengevat hebben reserves en voorzieningen dus een egalisatie-, spaar- of bufferfunctie.

5.3 Instandhoudingduur

Reserves en voorzieningen kunnen worden ingesteld voor bepaalde en voor onbepaalde tijd. Door bij de instelling van een reserve/voorziening duidelijk te definiëren waarvoor deze bedoeld is (nut en noodzaak), kan ook worden bepaald gedurende welke termijn de reserve/voorziening in stand moet worden gehouden. Indien de redenen waarom een reserve/voorziening is ingesteld niet meer aanwezig zijn, kan deze worden opgeheven. Voorkomen moet worden dat reserves/voorzieningen nodeloos in stand worden gehouden. Voorbeelden van tijdelijke reserves zijn reserves die gekoppeld zijn aan een programma, zoals de reserves cofinanciering p-MJP 2007-2013 en de reserves cofinanciering EPD 2000-2006 en 2007-2013.

5.4 Bandbreedtes

De omvang van reserves en voorzieningen kan fluctueren. Bij de instelling van een reserve/voorziening wordt een financiële onderbouwing gemaakt waaruit een prognose van de ontwikkeling van de omvang door de jaren heen kan worden berekend. Dit leidt ertoe dat er een theoretische bandbreedte (minimum- en maximumomvang) van de reserve/voorziening ontstaat. Deze bandbreedte zou door Provinciale Staten kunnen worden vastgelegd om te voorkomen dat reserves uit de pas gaan lopen. Op dit moment is alleen voor de algemene reserve een bandbreedte vastgesteld. Wel geldt voor alle reserves dat deze geen (blijvend) negatieve stand kunnen vertonen.

5.5 Voeding

Reserves en voorzieningen kunnen worden gevoed vanuit provinciale middelen en uit middelen van derden⁵. Bij de instelling van de reserve moet worden bepaald op welke wijze de voeding plaatsvindt. Zo kan een reserve worden gevoed uit specifieke inkomsten; als voorbeeld kan de reserve Infrafonds worden genoemd die wordt gevoed uit de opbrengst van een specifiek aantal opercenten op de motorrijtuigenbelasting. Ook zijn er reserves die worden gevoed uit niet bestede budgetten op specifieke begrotingsposten.

5.6 Financiële onderbouwing

Een reserve/voorziening wordt ingesteld met een bepaald doel. Bij de instelling van de reserve/voorziening dient inzicht te bestaan in de omvang van de noodzakelijke middelen die met het bereiken van het doel zijn gemoeid. De mate van concreetheid kan daarbij variëren. Zo zal een reserve die bedoeld is om in te spelen op nieuwe kansen en mogelijkheden (zoals de reserve strategische- en ontwikkelingsprojecten) een minder gedegen onderbouwing kennen dan een reserve die bedoeld is voor de realisatie van één specifiek afgebakend doel (zoals de reserves cofinanciering EU-projecten).

6 Evaluatie en bijstelling

Deze nota is een beleidskader dat voor een periode van vier jaren (2011-2015) is opgesteld. Tussentijdse aanpassingen zijn mogelijk en kunnen worden gekoppeld aan documenten als de Kadernota voor het eerst volgende jaar, de Programmabegroting en de Jaarrekening. In deze documenten worden deze ontwikkelingen weergegeven en verantwoord op basis van de criteria van nut en noodzaak. Ook beslissingen tot opheffing en instellingen van deze instrumenten sluiten goed aan bij de doelstellingen van dergelijke documenten. Voordat een nieuwe integrale nota wordt opgesteld wordt de werking van de huidige Nota en die van de respectievelijke reserves en voorzieningen beoordeeld.

---

⁵ Bij middelen van derden moeten worden gedacht aan bijdragen van derden voor bepaalde projecten. Het gaat hier niet om nog niet bestede doeluitkeringen van het Rijk of de Europese Unie, zoals de uitkering jeugdzorg of de brede doeluitkering voor verkeer en vervoer. Deze laatste worden niet toegevoegd aan reserves/voorzieningen maar als vooruitontvangen doeluitkeringen op de balans gepresenteerd.

OVERZICHT

RESERVES EN VOORZIENINGEN

PROVINCIE FLEVOLAND

RESERVES THEMA BESTUUR

A001:	Algemene reserve
B003:	Personele frictiekosten
B009:	Strategische- en ontwikkelingsprojecten
B016:	Vervangende projecten Zuiderzeelijn
B019:	Risico's kapitaalverstrekking
B025:	Proceskosten speerpunten Omgevingsplan
B027:	p-MJP landelijk gebied
B028:	GO-gelden

NAAM:	Algemene reserve (NR: A001)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	1986
Doel:	dekking van risico's; incidenteel nieuw beleid
Instandhoudingduur:	Onbepaald
Voeding:	Algemene middelen
Vastgestelde bandbreedte:	minimum 5% begrotingsomvang; maximum 10% begrotingsomvang
Beslissingsbevoegdheid:	PS (Toevoegingen en Onttrekkingen)
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan: De algemene reserve is eind 1986 (startjaar van de provincie) ingesteld.	
Voeding: De algemene reserve wordt gevoed uit rekeningoverschotten waaraan geen bestemming is gegeven en incidentele meevallers.	
Doel De algemene reserve is noodzakelijk om te voorkomen dat bij incidentele tegenvallers ombuigingen op het bestaande beleid nodig zijn. Ook kan de reserve worden benut voor incidentele uitgaven waarvoor geen andere dekking beschikbaar is. Tenslotte wordt de algemene reserve in voorkomende gevallen gebruikt om geoormerkte middelen van het ene naar het andere jaar over te hevelen.	
Voor de algemene reserve is een bandbreedte vastgesteld. Deze bedraagt minimaal 5% en maximaal 10% van de begrotingsomvang voor bestemming; met de begrotingsomvang wordt bedoeld het totaal van de geraamde c.q. verantwoorde lasten in het jaar waarop de bandbreedte van toepassing is.	
Het vrij besteedbare deel van de algemene reserve maakt onderdeel uit van de weerstandscapaciteit van de provincie. De noodzakelijke minimumomvang van de algemene reserve wordt mede bepaald door het risicoprofiel van de provincie en de andere mogelijkheden die er zijn om eventuele tegenvallers op te vangen. Dit wordt jaarlijks in de paragraaf weerstandvermogen in begroting en jaarstukken toegelicht.	
Besteding Voor de algemene reserve bestaat geen bestedingsplan. Wel is binnen de algemene reserve een bedrag van € 6,1 mln. geoormerkt voor duurzame energie projecten. Het betreft hier de opbrengst van de in 2009 gerealiseerde verkoop van de aandelen van NUON en Essent.	

NAAM:	Reserve personele frictiekosten (NR: B003)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	4 maart 1999 (BGR/99.090107/A).
Doel:	dekking van incidentele personele en organisatiekosten
Instandhoudingduur:	Onbepaald
Voeding:	Algemene middelen
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	PS (Toevoegingen); GS (Onttrekkingen)
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan: De reserve is in 1999 ontstaan om middelen beschikbaar te hebben voor voorzienbare tijdelijke uitgaven in de personele sfeer. De reserve zorgt voor een gelijkmatig beslag op de begroting bij fluctuaties in de lasten.	
Voeding: Jaarlijks wordt in de begroting een toevoeging aan de reserve opgenomen uit algemene middelen.	
Doel De reserve wordt ingezet voor: <ul style="list-style-type: none"> - (tijdelijke) bovenformatieve formatieplaatsen; - tijdelijke dubbeling van een functie (voor maximaal 3 maanden); - personele knelpunten; - vervanging bij langdurige ziekte (langer dan zes maanden); - complexe personeelsdossiers en / of afvloeiingskosten; - organisatieontwikkeling.	
Besteding De onttrekkingen aan de reserve voor de hierboven beschreven doelen zijn deels voorzienbaar (financiële afwikkeling van genomen besluiten) en deels afhankelijk van nieuwe besluitvorming binnen de doelstelling van de reserve. Provinciale Staten hebben in 2005 Gedeputeerde Staten gedelegeerd om aan deze reserve te onttrekken (PS05.0024). Daarnaast heeft het college van GS besloten om (per 01-01-2007) binnen het reeds door GS vastgestelde kader, complexe dossiers onder verantwoordelijkheid van de Secretaris te laten afhandelen (HB 495790).	

NAAM:	Reserve strategische en ontwikkelingsprojecten (NR: B009)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	3 maart 2005(PS05.0024).
Doel:	projecten realiseren van strategisch belang voor de ontwikkeling van de provincie
Instandhoudingduur:	Onbepaald
Voeding:	Algemene middelen
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Bestellingsbevoegdheid:	PS (Toevoegingen en onttrekkingen)
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan: De reserve is in 2005 ontstaan uit de samenvoeging van twee reeds bestaande afzonderlijke reserves; de reserve strategische projecten en de reserve ontwikkelingsprojecten.	
Voeding: Jaarlijks wordt in de begroting een toevoeging aan de reserve opgenomen uit algemene middelen. Specifiek wordt aan deze reserve een deel van de verwachte rentebaten toegevoegd. Bij achterblijvende rentebaten kan dit gevolgen hebben voor de voeding van de reserve. Gelet op de omvangrijke bedragen die veelal met het uitvoeren van majeure projecten zijn gemoeid en de noodzaak om tot verdere ontwikkeling van de provincie te komen, is een substantiële reserve de komende jaren noodzakelijk.	
Doel De reserve is ingesteld om projecten te realiseren / stimuleren die van strategisch belang zijn voor de provincie en bijdragen aan de verdere ontwikkeling van de provincie. Het gaat daarbij om majeure projecten die naar hun omvang niet binnen de jaarlijks in de begroting beschikbare middelen kunnen worden opgevangen.	
Voor een beroep op deze reserve zijn de volgende randvoorwaarden gesteld:	
<ul style="list-style-type: none"> • het gaat om - veelal grootschalige - projecten met substantiële effecten, uitstraling en betekenis voor Flevoland • op deze reserve wordt geen beroep gedaan op grond van het feit dat bestaande budgetten of andere reserves niet toereikend zijn; • het gaat niet om onderwerpen die in de reguliere begroting thuishoren omdat zij met een zekere regelmaat voorkomen; • het gaat om publieke zaken waarvan nadrukkelijk een multipliereffect mag worden verwacht.	
Besteding De projecten die uit de reserve moeten worden bekostigd zijn niet ver van te voren aan te geven. Binnen de reserve zijn door PS bedragen geormerkt voor:	
<ul style="list-style-type: none"> • Kansrijke initiatieven: € 1,0 mln. waarvan op 31-12- 2010 nog € 0,1 mln. resteert. • Economische ontwikkeling: € 0,5 mln., waarvan op 31-12-2010 nog € 0,2 mln. resteert.	

NAAM:	Reserve vervangende projecten Zuiderzeelijn (NR: B016)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	14 november 2002 (PS02.0155; 29 april 2010 (naamswijziging; HB 962918).
Doel:	Realisatie projecten bereikbaarheid en economie
Instandhoudingduur:	Tot 2020 (indicatie)
Voeding:	Algemene middelen en bijdragen van derden
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	PS (Toevoegingen en onttrekkingen)
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan De reserve is in 2002 ingesteld om in 2010 de toegezegde provinciale bijdrage van circa € 32 mln. in de aanlegkosten van de Zuiderzeelijn te kunnen bekostigen. Toen duidelijk werd dat de aanleg van de Zuiderzeelijn geen doorgang zou vinden, is in het Hoofdlijnenakkoord 2007 - 2011 vastgelegd dat de op dat moment bijeengebracht middelen van circa € 24 mln. gelijkelijk (dus drie maal € 8 miljoen) zouden worden ingezet in de drie deelgebieden (Noordelijk Flevoland, Oostelijk Flevoland en Zuidelijk Flevoland) voor vervangende projecten. De inzet voor het deelgebied Noordelijk Flevoland is een verplichting uit het convenant tussen Rijk en regio (2008).	
Voeding: In de periode 2002-2009 is de reserve gevoed uit algemene middelen tot een bedrag van € 24 mln. In 2010 en volgende jaren worden van het Rijk gelden ontvangen voor projecten ter compensatie van het niet doorgaan van de Zuiderzeelijn (RSP-gelden). Voor zover deze gelden niet in het jaar van ontvangst worden besteed zullen ze aan deze reserve worden toegevoegd.	
Doel Het doel van de reserve is de realisatie van projecten tot verbetering en versterking van de bereikbaarheid en economische ontwikkeling van Flevoland, die kunnen worden gezien als compensatie voor het niet doorgaan van de Zuiderzeelijn. De reserve blijft in stand tot de daarmee te realiseren projecten zijn afgerond; daarna kan de reserve worden opgeheven (indicatie 2020)	
Besteding Voor de mobiliteit in Zuidelijk Flevoland wordt een bijdrage van € 8 mln. aan het Rijk verstrekt ten behoeve van OV-SAAL; deze bijdrage is/wordt in de periode 2009-2011 verstrekt als invulling van de aan provincies opgelegde bijdrage aan de rijksbegroting die in het Bestuursakkoord is vastgelegd. De tweede component van € 8 mln. is beschikbaar voor de uitvoering van projecten die voortvloeien uit het convenant (juli 2010) dat is gesloten met de gemeenten Noordoostpolder en Urk voor de uitvoering van vervangende projecten na het niet doorgaan van de Zuiderzeelijn; € 4 mln. is bestemd voor de N50, € 4 mln. is bestemd voor economische ontwikkeling. De derde component van € 8 mln. is beschikbaar in Oostelijk Flevoland als bijdrage in de kosten voor de ontsluiting van de luchthaven Lelystad. Over de inzet hiervan moet nog een besluit worden genomen.	

NAAM:	Reserve risico's kapitaalverstrekkingen (NR: B019)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	3 maart 2005 (PS05.0024 HB 880837)
Doel:	dekking risicovolle kapitaalverstrekkingen
Instandhoudingduur:	Onbepaald
Voeding:	Algemene middelen
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	PS (Toevoegingen en onttrekkingen)
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan De reserve is oorspronkelijk in 1988 ontstaan als voorziening voor de risico's die werden gelopen bij de verstrekking van achtergestelde leningen die toen had plaatsgevonden. In 2005 is op advies van de accountant de voorziening omgezet naar een reserve.	
Voeding: De reserve wordt gevoed als er sprake is van kapitaalverstrekkingen waarvan de terugbetaling als risicovol wordt gezien. De toevoeging wordt gebaseerd op de omvang van het risico en geschiedt vanuit de algemene middelen. In veel gevallen vindt kapitaalverstrekking plaats (als alternatief voor subsidiëring) ter realisatie of instandhouding van strategische en/of ontwikkelingsprojecten. In die gevallen wordt de reserve gevoed vanuit de reserve strategische en ontwikkelingsprojecten. De reserve wordt aangewend op die momenten dat een lening niet wordt afgelost of een verleende garantie wordt aangesproken	
Doel Het doel van de reserve is om middelen beschikbaar te hebben ingeval verstrekte risicovolle leningen niet worden terugbetaald, verleende garanties of borgstellingen worden aangesproken of als deelnemingen via aandelenkapitaal hun waarde verliezen. Per geval (lening, garantie, deelneming) wordt bij het moment van besluitvorming bezien of er sprake is van een risicovolle situatie en in welke mate de reserve daarvoor moet worden versterkt.	
Besteding De middelen in de reserve zijn één op één gekoppeld aan specifieke risico's die samenhangen met uitstaande leningen, garanties en deelnemingen. Zodra leningen definitief niet worden terugbetaald, aandelen hun waarde verliezen of garanties worden aangesproken zal het daarmee verband houdende en gereserveerde bedrag aan de reserve worden onttrokken.	

NAAM:	Reserve proceskosten speerpunten Omgevingsplan (NR: B025)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	23 mei 2007 (HB 529455)
Doel:	egalitatie proceskosten speerpunten Omgevingsplan
Instandhoudingduur:	Onbepaald
Voeding:	Algemene middelen
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	PS (Toevoegingen en onttrekkingen)
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan De reserve is als reserve Omgevingsplan ingesteld en gevoed bij de jaarrekening 2006 om vanaf 2007 middelen beschikbaar te hebben voor proceskosten die werden voorzien voor de uitvoering van de speerpunten uit het vastgestelde Omgevingsplan (OPFII).	
Voeding: De voeding van de reserve vindt plaats uit algemene middelen. Jaarlijks wordt een bedrag aan de reserve toegevoegd waaruit de proceskosten worden betaald. Niet bestede middelen worden via de reserve meegenomen naar het volgende jaar. Indien in een jaar extra middelen nodig zijn worden deze in eerste instantie uit deze reserve onttrokken.	
Doel Voor de uitvoering van de speerpunten is externe deskundigheid nodig, die kan wisselen afhankelijk van de fase waarin het speerpunt zich bevindt. Voor elk speerpunt wordt een bestuursopdracht door PS vastgesteld, waarbij een inzicht wordt gegeven in de uitgaven die voor de speerpunten zullen worden gedaan. Vanwege het ongelijkmatig verloop van de uitgaven is een reserve ingesteld; hierdoor wordt het jaarlijks beslag op de begroting geëgaliseerd.	
Besteding In de begroting wordt jaarlijks een bedrag toegevoegd aan de reserve; dit bedrag wordt via bestuursopdrachten nader onderbouwd en verdeeld over de jaren. Jaarlijks wordt 75% van de in dat jaar verwachte budgetten per speerpunt onttrokken aan de reserve en beschikbaar gesteld als budget voor de speerpunten. Op basis van voortgangsrapportages, ten tijde van de voor- en najaarsnota, wordt zonedig de resterende 25% toegedeeld.	

NAAM:	Reserve p-MJP landelijk gebied (NR: B027)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	29 mei 2008 (HB 664736)
Doel:	egalitatie provinciale cofinancieringsmiddelen p-MJP 2007-2013
Instandhoudingduur:	Na eindafrekening programma (prognose ná 2015)
Voeding:	Algemene middelen
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Bestissingsbevoegdheid:	PS (Toevoegingen en onttrekkingen)
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan De reserve is ingesteld bij de jaarrekening 2008 om niet bestede provinciale cofinancieringsmiddelen uit 2007 beschikbaar te houden voor het provinciaal Meerjaren Programma Landelijk Gebied (p-MJP) 2007-2013.	
Voeding: De reserve wordt gevoed uit algemene middelen.	
Doel De reserve is ingesteld om in enig jaar niet bestede cofinancieringsmiddelen voor het p-MJP 2007-2013 beschikbaar te houden voor latere jaren zodat de afspraken uit de bestuursovereenkomst kunnen worden gerealiseerd. De provinciale cofinanciering voor het p-MJP is gelijkmatig beschikbaar over de jaren 2007-2013. De feitelijke inzet hiervan wisselt echter van jaar tot jaar. Om die reden is deze egalisatiereserve ingesteld.	
Besteding De middelen worden besteed aan subsidies en eigen projecten. Het kasritme van deze uitgaven is afhankelijk van de voortgang van de projecten. Projecten kunnen uiterlijk in 2015 afgerekend worden. Volledige afronding van het programma vindt in 2016 plaats, daarna kan de reserve vervallen. Naast de provinciale cofinanciering wordt het programma bekostigd uit Europese middelen van het Plattelands Ontwikkelings Programma (POP2) en Rijksmiddelen van de Investeringsregeling Landelijk Gebied (ILG).	

NAAM:	Reserve GO-gelden (NR: B028)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	29 mei 2008 (HB 664736)
Doel:	egalitatie van middelen Georganiseerd Overleg (GO)
Instandhoudingduur:	Onbepaald
Voeding:	Algemene middelen
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	PS (Toevoegingen en onttrekkingen)
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan De reserve is ingesteld bij de jaarrekening 2008 om nog niet in 2007 door het Georganiseerd Overleg (GO; het overleg tussen de werkgever en de vakbonden) ingezette middelen over te hevelen naar 2008.	
Voeding: De reserve wordt gevoed uit algemene middelen. De CAO verplicht om jaarlijks 0,7% van de salarissom ter beschikking te stellen aan het Georganiseerd Overleg. Het GO kan voorstellen doen om hieruit bepaalde regelingen ten behoeve van het personeel te bekostigen	
Doel De reserve is ingesteld om in enig jaar niet bestede GO-gelden beschikbaar te houden voor latere jaren zodat de afspraken uit de CAO kunnen worden gerealiseerd.	
Besteding Ten behoeve van het personeel kunnen regelingen door de GO gelden gefinancierd worden. Het Georganiseerd Overleg neemt besluiten, die daarna door het college van Gedeputeerde Staten moeten worden bekrachtigd. Een deel van de GO-gelden is ingezet voor structurele regelingen, een ander deel wordt incidenteel besteed.	

RESERVES THEMA JONGEREN

B020: Reserve jeugdzorg

NAAM:	Reserve jeugdzorg (NR: B020)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	11 december 2003
Doel:	egalitatie van provinciale middelen jeugdzorg
Instandhoudingduur:	Onbepaald
Voeding:	Algemene middelen
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	PS (Toevoegingen); GS (Onttrekkingen)
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan De reserve is ontstaan in 2003 op grond van de Wet op de jeugdzorg. Op grond van de wet dienden de in enig jaar niet bestede rijksbijdragen aan de egalitatie-reserve te worden toegevoegd. Omdat de provincie ook eigen middelen inzet voor de jeugdzorg werden deze eveneens aan de reserve toegevoegd voor zover ze nog niet waren besteed. Door nadien gewijzigde rijksregelgeving worden de rijksmiddelen inmiddels niet meer via de egalitatie-reserve afge-wikkeld en bestaat de reserve nog uitsluitend uit provinciale middelen.	
Voeding: De reserve wordt gevoed uit in enig jaar niet bestede provinciale middelen voor de jeugdzorg.	
Doel De reserve wordt gebruikt om niet bestede provinciale gelden voor de jeugdzorg beschikbaar te houden voor latere jaren. Met ingang van het afsprakenkader 2010-2011 is de provincie verantwoordelijk voor het opvangen van de fluctuaties in vraag en aanbod naar jeugdzorg. Een buffer is daarom onontbeerlijk.	
Besteding De middelen zullen worden ingezet voor de jeugdzorginstellingen in Flevoland. Het moment van besteding is afhanke-lijk van de fluctuaties in vraag en aanbod. Provinciale Staten hebben in 2005 besloten de onttrekkingen aan deze reserve te delegeren aan Gedeputeerde Staten.	

RESERVES THEMA VERKEER VAN MENSEN, GOEDEREN EN DIENSTEN

B026: Reserve Infracfonds

NAAM:	Reserve Infracfonds (NR: B026)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	23 mei 2007 (HB 529455)
Doel:	Bereikbaarheid en verkeersveiligheid waarborgen en verbeteren.
Instandhoudingduur:	Onbepaald
Voeding:	Algemene middelen (opcenten MRB)
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	PS (Toevoegingen en onttrekkingen)
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan De reserve is in 2007 ingesteld om te zorgen voor voldoende middelen voor grootschalige en structuurversterkende infraprojecten, zoals die zich de komende jaren in of nabij Flevoland aandienen (in lijn met de Nota Mobiliteit Flevoland). Het betreft uitgaven die de capaciteit van het PMIT en de BDU Verkeer en Vervoer te boven gaan en die binnen de door het Vervoerberaad geaccordeerde BDU-spelregels ook niet te dekken zijn.	
Voeding: De reserve wordt gevoed uit de opbrengst van een vastgesteld aantal opcenten op de motorrijtuigenbelasting. Dit aantal bedraagt met ingang van 1 april 2010 6 opcenten.	
Doel Het doel van het Infracfonds is om, op basis van de gestelde doelstellingen van PS in de nota Mobiliteit Flevoland, de bereikbaarheid en verkeersveiligheid van de provincie Flevoland op lange termijn te waarborgen en te verbeteren. De primaire functie van het Infracfonds is sparen. Gelet op de hoogte van de jaarlijkse dotatie versus het benodigde investeringsvolume op termijn worden de eerste jaren gebruikt om financieel volume te creëren.	
Besteding De reserve Infracfonds kan worden ingezet voor: <ul style="list-style-type: none"> • uitgaven aan of ten behoeve van het eigen wegennet (waar die volgens de Nota Mobiliteit Flevoland grootschalig zijn en een capaciteitssprong betekenen vergeleken met de huidige wegcapaciteit (bijvoorbeeld N23, Stadsautowegen Almere, baanverdubbeling Gooiseweg) waarbij tevens medefinanciering uit het landelijk MIRT wordt gezocht. • Eigen bijdragen aan rijksinfra-projecten, die voor de bereikbaarheid en ontwikkeling van Flevoland van essentieel belang zijn (zoals openbaar vervoer op de as Amsterdam - Lelystad, A6/A27, verbreding N50). Het kan zowel uitgaven betreffen die betrekking hebben op de voorverkenningfase als uitgaven voor de realisatie van de benoemde projecten.	

RESERVES THEMA ECONOMIE EN ARBEIDSMARKT

B004:	Reserve Cofinanciering EU-projecten 1994-1999
B005:	Reserve Cofinanciering EU-projecten 2000-2006
B017:	Reserve technische bijstand Europa
B022:	Reserve Cofinanciering EU-projecten 2007-2013
B024:	Reserve Investeringsimpuls Flevoland-Almere

NAAM:	Reserve cofinanciering EU-projecten 94-99 (NR: B004)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	1994
Doel:	Provinciale cofinanciering EU-programma 1994-1999.
Instandhoudingduur:	Na definitieve afwikkeling programma (prognose 2011)
Voeding:	Algemene middelen
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	PS (Toevoegingen en onttrekkingen)
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan Bij de start van het Europese programma 1994-1999 hebben Provinciale Staten middelen beschikbaar gesteld voor de provinciale cofinanciering van de Europese programma's. Omdat het budgetverloop van te voren moeilijk te bepalen was en om forse schommelingen in het beslag op de jaarlijkse begroting te vermijden, is deze reserve ingesteld. Hieraan is in de programmaperiode jaarlijks een bedrag toegevoegd; uitputting van de reserve heeft plaatsgevonden op basis van de voortgang van projecten.	
Voeding: De reserve is in de periode 1994-1999 gevoed uit algemene middelen. Voeding vindt niet meer plaats.	
Doel Het oorspronkelijke doel van de reserve (egalisatie van de provinciale cofinanciering) is afgewikkeld. De reserve is nu bedoeld voor de afwikkeling van een verwachte claim.	
Besteding In de reserve is nog een bedrag van € 0,9 mln. aanwezig. Dit bedrag is geoormerkt voor een verwachte claim van het ministerie van ELI (voorheen LNV) met betrekking tot de afwikkeling van het onderdeel FIOV uit het Europese programma.	

NAAM:	Reserve cofinanciering EU-projecten 2000-2006 (NR: B005)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	5 oktober 2000 (FIN/00.091417/A)
Doel:	Provinciale cofinanciering EU-programma 2000-2006.
Instandhoudingduur:	Na definitieve afwikkeling programma (prognose 2015)
Voeding:	Algemene middelen
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	PS (Toevoegingen en onttrekkingen)
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan Bij de start van het Europese programma 2000-2006 hebben Provinciale Staten middelen beschikbaar gesteld voor de provinciale cofinanciering van de Europese programma's. Omdat het budgetverloop van te voren moeilijk te bepalen was en om forse schommelingen in het beslag op de jaarlijkse begroting te vermijden, is deze reserve ingesteld. Hieraan is in de programmaperiode jaarlijks een bedrag toegevoegd; uitputting van de reserve heeft plaatsgevonden op basis van de voortgang van projecten.	
Voeding: De reserve is in de periode 2000-2006 gevoed uit algemene middelen. Voeding vindt niet meer plaats.	
Doel Het oorspronkelijke doel van de reserve (egalisatie van de provinciale cofinanciering) is afgewikkeld. De reserve is nu bedoeld voor de afwikkeling van de eindafrekening. Aangezien afronding van de programmaperiode vanaf twee jaar na afloop plaatsvindt en definitieve vaststelling door de Europese Commissie enkele jaren later, moeten provinciale cofinancieringsmiddelen beschikbaar blijven.	
Besteding De reserve zal worden ingezet voor de afwikkeling van het Europese programma 2000-2006. Het betreft hier: <ul style="list-style-type: none"> • Het betalen van eventueel buiten invordering gestelde vorderingen die niet bij derden geïnd kunnen worden. • Het afdekken van het risico dat Brussel de gedeclareerde programmakosten niet volledig vergoedt.	

NAAM:	Reserve technische bijstand Europa (NR: B017)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	12 december 2002 (PS02.0166)
Doel:	Egalisatie kosten technische bijstand uitvoering EU-programma's.
Instandhoudingduur:	Na definitieve afwikkeling EU-programma's
Voeding:	Algemene middelen
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	PS (Toevoegingen en onttrekkingen)
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan De reserve is in 2002 ingesteld om de besteding van beschikbare middelen voor de uitvoeringskosten (technische bijstand) van de Europese programma's door de jaren heen te kunnen egaliseren.	
Voeding: De reserve wordt gevoed uit algemene middelen.	
Doel Voor de uitvoeringskosten van de Europese programma's zijn, onder de noemer technische bijstand, middelen beschikbaar gesteld. Het betreft hier salariskosten (inclusief overhead), accountantskosten en overige (declarabele) kosten. Deze uitvoeringskosten hebben geen gelijkmatig verloop. Met deze egalisatiereserve kunnen de schommelingen in de kosten van Technische Bijstand in een verantwoordingsjaar worden opgevangen.	
Besteding Jaarlijks worden in de begroting middelen voor technische bijstand geraamd. In enig jaar niet bestede middelen worden toegevoegd aan deze reserve. Indien de middelen in enig jaar niet toereikend zijn, worden middelen aan de reserve onttrokken.	

NAAM:	Reserve cofinanciering EU-projecten 2007-2013 (NR: B022)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	9 november 2006 (HB457594)
Doel:	Provinciale cofinanciering EU-programma 2007-2013.
Instandhoudingduur:	Na definitieve afwikkeling programma (prognose ná 2020)
Voeding:	Algemene middelen
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	PS (Toevoegingen en onttrekkingen)
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan Bij de start van het Europese programma 2007-2013 hebben Provinciale Staten middelen beschikbaar gesteld voor de provinciale cofinanciering van de Europese programma's. Omdat het budgetverloop van te voren moeilijk te bepalen was en om forse schommelingen in het beslag op de jaarlijkse begroting te vermijden, is deze reserve ingesteld.	
Voeding: De reserve wordt in de periode 2007-2013 jaarlijks gevoed uit algemene middelen; uitputting van de reserve vindt plaats op basis van de voortgang van projecten.	
Doel Het doel van de reserve is om de provinciale cofinanciering voor de projecten uit het Europese programma 2007-2013 gelijkmatig ten laste van de begroting te laten komen.	
Besteding De reserve wordt primair ingezet voor de cofinanciering van projecten in het kader van het Europese programma 2007-2013. Daarnaast worden eventuele oninbare vorderingen uit de reserve gedekt en vervult de reserve een rol bij het afdekken van het risico dat de Europese commissie de gedeclareerde programmakosten niet volledig vergoedt.	

NAAM:	Reserve investeringsimpuls Flevoland-Almere (NR: B024)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	5 oktober 2006 (HB 434749)
Doel:	Provinciale cofinanciering investeringsprogramma Flevoland-Almere.
Instandhoudingduur:	Na afwikkeling programma (prognose ná 2020)
Voeding:	Algemene middelen
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Bestissingsbevoegdheid:	1 ^e tranche: PS (Toevoegingen; GS onttrekkingen) 2 ^e tranche: PS (toevoegingen en onttrekkingen)
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan De reserve is in 2007 ingesteld om de provinciale cofinanciering voor het investeringsprogramma Flevoland-Almere bijeen te brengen. Het besluit tot instelling van de reserve was onderdeel van het besluit tot het sluiten van een convenant met de gemeente Almere over de Investeringsimpuls Flevoland-Almere. Vanwege het ongelijkmatig verloop van de uitgaven die worden gedaan in het kader van het IFA is een reserve nodig om het jaarlijks beslag op de begroting te egaliseren.	
Voeding: De reserve wordt in de programmaperiode 2007-2020 jaarlijks gevoed uit algemene middelen. In totaal wordt een bedrag van € 100 mln. bijeengebracht.	
Doel De provincie wil met het IFA in de periode 2007-2020 het volgende realiseren: <ul style="list-style-type: none"> • krachtige impulsen voor de ontwikkeling van een uniek stedelijk klimaat in Almere en het versterken van de economische positie van Almere binnen de Noordvleugel van de Randstad. • Impulsen voor ideeën, ondernemingen en mensen, waardoor Almere duurzaam aantrekkelijk blijft en waarbij het gaat om investeringen in de sociale, culturele en economische infrastructuur.	
Besteding De besteding van de reserve vindt plaats in drie tranches (2006-2010; 2011-2015; 2016-2020). Hiervoor worden investeringsprogramma's opgesteld en vastgesteld door Provinciale Staten. Voor de totale programmaperiode worden vijf programmalijnen gehanteerd. Dit zijn Economie, Voorzieningen, Hoger onderwijs en beroepsonderwijs, Groenblauwe kwaliteit en Vervoersinfrastructuur.	

RESERVES THEMA FLEVOLANDSE SAMENLEVING

- B006: Reserve grootschalige kunstprojecten
- B008: Reserve monumentenzorg
- B010: Reserve projecten wonen, welzijn, zorg
- B011: Reserve sportaccommodaties c.a.

NAAM:	Reserve grootschalige kunstprojecten (NR: B006)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	3 maart 2005 (PS05.0024),
Doel:	Realisatie van kunstwerken.
Instandhoudingduur:	Onbepaald
Voeding:	Algemene middelen
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	PS (Toevoegingen en onttrekkingen)
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan In de beginjaren van de provincie zijn de reserves culturele projecten en 1% regeling kunsttoepassing ingesteld. In 2005 is besloten deze reserves samen te voegen tot één reserve grootschalige kunstprojecten.	
Voeding: De reserve wordt jaarlijks gevoed uit algemene middelen.	
Doel. De reserve heeft twee doelen: <ul style="list-style-type: none"> • Realisatie van landschapskunstwerken. • Toepassing 1% kunstregeling bij investeringen in infrastructuur, verbouwing, nieuwbouw of aankoop van provinciale gebouwen door de provincie die een bedrag van 10 miljoen euro te boven gaan.	
Besteding De realisering van grootschalige kunstprojecten is vaak een langdurig traject, waarbij de planning van het jaar van realisatie moeilijk exact te geven is. Binnen de reserve zijn middelen gereserveerd voor een kunstwerk bij de N23 (1% regeling kunsttoepassing), de restauratie van De Tong van Lucifer en de realisatie van een 7e landschapskunstwerk.	

NAAM:	Reserve monumentenzorg (NR: B008)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	1996
Doel:	subsidiëring restauratie en onderhoud van rijks- en gemeentelijke monumenten.
Instandhoudingduur:	Onbepaald
Voeding:	Algemene middelen
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	PS (Toevoegingen en onttrekkingen)
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan In 1996 hebben Provinciale Staten monumentenbeleid vastgesteld. De provincie heeft zich in de Cultuurnota vastgelegd dezelfde financiële bijdrage te leveren als de gemeenten voor restauratie en onderhoud van rijks- en gemeentelijke monumenten. Vanwege het ongelijkmatig verloop van de uitgaven die worden gedaan is een reserve ingesteld om het jaarlijks beslag op de begroting te egaliseren.	
Voeding: De reserve wordt jaarlijks gevoed uit algemene middelen.	
Doel. De reserve heeft tot doel om middelen beschikbaar te hebben om financiële bijdragen toe te kennen voor restauratie en onderhoud van rijks- en gemeentelijke monumenten, overeenkomstig het daarvoor vastgestelde beleid.	
Besteding Eigenaren van monumenten dienen een aanvraag in bij de gemeenten die vervolgens bij provincie een verzoek om een aanvullende bijdrage indienen. De provinciale financiële bijdrage is gelijk aan de gemeentelijke bijdrage.	

NAAM:	Reserve projecten wonen, welzijn, zorg (NR: B010)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	5 juli 2007 (HB 539345)
Doel:	Langer zelfstandig wonen en functioneren van zorgvragers bevorderen
Instandhoudingduur:	Onbepaald
Voeding:	Algemene middelen
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	PS (Toevoegingen); GS (Onttrekkingen)
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan De reserve is aanvankelijk in 2004 ingesteld als reserve ouderenbeleid. In 2007 is de naam gewijzigd, omdat de groep zorgvragers een grote diversiteit kent en zich niet beperkt tot de ouderen	
Voeding: De reserve wordt jaarlijks gevoed uit algemene middelen.	
Doel. De reserve beoogt projecten te stimuleren die tot doel hebben dat zorgvragers langer zelfstandig kunnen wonen en functioneren. Daarbij wordt pro-actief gekeken wat er in de provincie nodig is. De ontwikkelfase (het stimuleren van vernieuwing) en de uitvoeringsfase liggen in de regel uiteen, wat vraagt om een flexibele werkwijze. Dit is mogelijk door gebruik te maken van een bestemmingsreserve.	
Besteding Voor de besteding van deze reserve is de beleidsregel Projecten Wonen Welzijn Zorg vastgesteld. De provincie draagt max. 50% van de subsidiabele kosten van projecten met een maximum van € 150.000	

NAAM:	Reserve Sportaccommodaties/grootschalige sportmanifestaties (NR: B011)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	< 2000
Doel:	Uitvoering provinciaal sportbeleid
Instandhoudingduur:	Onbepaald
Voeding:	Algemene middelen
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Bestellingsbevoegdheid:	PS (Toevoegingen); GS (Onttrekkingen)
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan De provincie kent subsidiemogelijkheden voor sportaccommodaties en grootschalige sportevenementen. Omdat het aantal en de hoogte van de verzoeken hiervoor van jaar tot jaar kan variëren is een reserve ingesteld om het jaarlijks beslag op de begroting te egaliseren.	
Voeding: De reserve wordt jaarlijks gevoed uit algemene middelen; hiervoor worden de niet bestede middelen op de jaarlijkse begrotingspost sportaccommodaties gebruikt.	
Doel. De reserve ondersteunt de uitvoering van het sportbeleid door bijdragen te verstrekken aan: <ul style="list-style-type: none"> • de stimulering van een voor Flevoland toereikend sportvoorzieningsniveau • subsidie voor sportaccommodaties met een regionale, provinciale of landelijke betekenis • grote sportmanifestaties	
Besteding De bestedingsdoelen van de reserve zijn opgenomen in de Sportnota 2010-2013. De uitvoering van de sportnota is opgedragen aan GS. Aanvragen worden getoetst aan de Sportnota.	

VOORZIENINGEN NIET JAARLIJKS ONDERHOUD

- V011: Voorziening niet jaarlijks onderhoud Provinciehuis
V013: Voorziening niet jaarlijks onderhoud landwegen
V014: Voorziening niet jaarlijks onderhoud vaarwegen

NAAM:	Voorziening niet-jaarlijks onderhoud Provinciehuis (NR: V011)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	< 2000
Doel:	instandhouding Provinciehuis
Instandhoudingduur:	Onbepaald
Voeding:	Algemene middelen
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	PS (Toevoegingen); GS (Onttrekkingen)
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan De voorziening is (onder de naam fonds huisvesting provinciaal apparaat) ingesteld in de beginjaren van de provincie na de verwerving van het Provinciehuis. De voorziening is bedoeld om de kosten van niet jaarlijks onderhoud te dekken. Omdat de kosten in aard en hoogte van jaar tot jaar variëren is een voorziening ingesteld om het jaarlijks beslag op de begroting te egaliseren.	
Voeding: De voorziening wordt jaarlijks gevoed uit algemene middelen.	
Doel. De voorziening is bedoeld om het Provinciehuis inclusief de daarin aanwezige installaties in de huidige vorm voor een lange periode in stand te houden; dit gebeurt op basis van een opgesteld meerjarenonderhoudsplan, waarin voor een langere periode (max. 40 jaar) een doorkijk wordt gegeven in de benodigde financiële middelen. Om de vier jaar wordt een meerjarenonderhoudsplan door Provinciale Staten vastgesteld. Het huidige plan dat op 8 oktober 2009 door Provinciale Staten is vastgesteld betreft de periode 2009-2013. In het plan is inzichtelijk gemaakt op welke onderdelen voor het niet-jaarlijks onderhoud in die periode kosten zullen worden gemaakt.	
Besteding De besteding vindt plaats op basis van het Meerjarenonderhoudsplan 2009-2013. Jaarlijks wordt beoordeeld of de in het plan opgenomen werkzaamheden daadwerkelijk noodzakelijk zijn of dat werkzaamheden vervroegd dan wel uitgesteld moeten worden .	

NAAM:	Voorziening niet-jaarlijks onderhoud landwegen (NR: V013)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	< 2000
Doel:	instandhouding provinciale wegen
Instandhoudingduur:	Onbepaald
Voeding:	Algemene middelen
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	PS (Toevoegingen); GS (Onttrekkingen)
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan De voorziening is (onder de naam fonds landwegen) ingesteld in de beginjaren van de provincie. De voorziening is bedoeld om de kosten van niet jaarlijks onderhoud aan de landwegen te dekken. Omdat de kosten in aard en hoogte van jaar tot jaar variëren is een voorziening ingesteld om het jaarlijks beslag op de begroting te egaliseren.	
Voeding: De voorziening wordt jaarlijks gevoed uit algemene middelen.	
Doel. De voorziening is bedoeld om het provinciaal wegennet voor een lange periode in stand te houden; daarvoor is periodiek niet-jaarlijks onderhoud nodig aan provinciale verhardingen, kunstwerken, verkeersregelinstantaties en openbare verlichtinginstallaties. Op basis van inspecties en rekening houdend met de aspecten bereikbaarheid, verkeersveiligheid en staat van onderhoud worden meerjaren onderhoudsprogramma's opgesteld. Op basis hiervan wordt de jaarlijkse dotatie en onttrekking bepaald. De meerjaren onderhoudsprogramma's worden éénmaal per vijf jaar aangeboden aan Provinciale Staten. De uitwerking vindt plaats in het jaarlijks op te stellen PMIT.	
Besteding In de begroting en in het Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur en Transport (PMIT) wordt jaarlijks inzicht gegeven in de uitgaven die ten laste van de voorziening zullen worden gebracht.	

NAAM:	Voorziening niet-jaarlijks onderhoud vaarwegen (NR: V014)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	< 2000
Doel:	instandhouding provinciale vaarwegen
Instandhoudingduur:	Onbepaald
Voeding:	Algemene middelen
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	PS (Toevoegingen); GS (Onttrekkingen)
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan De voorziening is (onder de naam fonds vaarwegen) ingesteld in de beginjaren van de provincie. De voorziening is bedoeld om de kosten van niet jaarlijks onderhoud aan de vaarwegen te dekken. Omdat de kosten in aard en hoogte van jaar tot jaar variëren is een voorziening ingesteld om het jaarlijks beslag op de begroting te egaliseren.	
Voeding: De voorziening wordt jaarlijks gevoed uit algemene middelen.	
Doel. De voorziening is bedoeld om het provinciaal vaarwegennet voor een lange periode in stand te houden; daarvoor is periodiek niet-jaarlijks onderhoud nodig aan oeverbescherming, sluiscomplexen en dient baggerwerk plaats te vinden. Op basis van inspecties en rekening houdend met de aspecten bereikbaarheid, verkeersveiligheid en staat van onderhoud worden meerjaren onderhoudsprogramma's opgesteld. Op basis hiervan wordt de jaarlijkse dotatie en onttrekking bepaald. De meerjaren onderhoudsprogramma's worden éénmaal per vijf jaar aangeboden aan Provinciale Staten. De uitwerking vindt plaats in het jaarlijks op te stellen PMIT.	
Besteding In de begroting en in het Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur en Transport (PMIT) wordt jaarlijks inzicht gegeven in de uitgaven die ten laste van de voorziening zullen worden gebracht.	

OVERIGE VOORZIENINGEN

V005:	Voorziening grondwaterbeheer
V015:	Voorziening pensioenen en uitkeringen leden GS
V018:	Voorziening rechten van personeel derden
V035:	Voorziening oninbare vorderingen
V036:	Voorziening verkoop aandelen Essent/NUON

NAAM:	Voorziening Grondwaterbeheer (NR: V005)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	14 november 1989 (WenM/8909723/A)
Doel:	Egaliseren baten en lasten grondwaterbeheer
Instandhoudingduur:	Onbepaald
Voeding:	Opbrengst grondwaterheffing
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	GS
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan In 1989 is een Verordening grondwaterheffing vastgesteld en gelijktijdig een voorziening ingesteld om verschillen tussen inkomsten uit de heffing en de besteding van de heffing te egaliseren.	
Voeding: De voorziening wordt gevoed uit de opbrengsten van de grondwaterheffing, voor zover die niet in het jaar van ontvangst zijn besteed.	
Doel De voorziening is bestemd voor het egaliseren van jaarlijkse verschillen tussen uitgaven wegens grondwaterbeheer (inclusief schadevergoedingen) en inkomsten uit de grondwaterheffing. De bestedingsdoelen van de grondwaterheffing vloeien voort uit de Waterwet (voorheen de Grondwaterwet), artikel 7.7. De doelen zijn maatregelen om nadelige effecten van grondwateronttrekkingen te compenseren, onderzoeken ten behoeve van het grondwaterbeleid, het grondwaterregister en schade in verband met onttrekkingen. Ook het met deze taken belaste personeel kan betaald worden uit de grondwaterheffing. Besteding aan andere doelen is niet toegestaan.	
Besteding Door hogere inkomsten uit de grondwaterheffing (als gevolg van toegenomen grondwateronttrekkingen) en redelijk stabiele uitgaven voor grondwaterbeheer is de voorziening in omvang toegenomen. PS hebben daarom op 7 januari 2010 (HB # 904653) besloten om met ingang van 2010 de heffing te verlagen en incidentele extra investeringen te doen in het grondwaterbeheer.	

NAAM:	Voorziening Pensioenen en uitkeringen leden GS (NR: V015)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	< 2000
Doel:	Uitbetaling uitkeringen en pensioenen voormalig gedeputeerden
Instandhoudingduur:	Onbepaald
Voeding:	Algemene middelen en inhoudingen bij leden GS
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	PS (toevoegingen); GS (Onttrekkingen)
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan De voorziening is in de beginjaren van de provincie ingesteld om daaruit aanspraken op pensioen of andere uitkeringen van voormalige leden van Gedeputeerde Staten te kunnen dekken. De leden van Gedeputeerde Staten zijn namelijk voor pensioenen en uitkeringen aangewezen op de provincie. De voorziening heeft een sparende- en egaliserende functie voor toekomstige uitgaven in het kader van pensioenen en uitkeringen	
Voeding: De voorziening wordt gevoed uit algemene middelen en uit inhoudingen bij de leden van GS. Er is geen minimum- of maximumomvang afgesproken voor de voorziening, maar extern opgestelde actuariële berekeningen bepalen de noodzakelijke hoogte van de voorziening.	
Doel Uit de voorziening wordt een tweetal aanspraken gedekt: <ul style="list-style-type: none"> • uitkeringen van voormalige gedeputeerden (die nog niet de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt); • pensioenen van voormalige gedeputeerden	
Besteding Ten laste van de voorziening worden uitgaven gedaan op basis van aanspraken conform de doelstelling van de voorziening.	

NAAM:	Voorziening Rechten van personeel derden (NR: V018)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	2004
Doel:	Afwikkeling financiële verplichtingen AMK personeel
Instandhoudingduur:	tot 2020 (afloop financiële verplichting)
Voeding:	Algemene middelen
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	PS (toevoegingen); GS (Onttrekkingen)
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan De voorziening is in 2004 ingesteld om een financiële toezegging met een lange afwikkeltermijn jegens derden te kunnen nakomen.	
Voeding: De voorziening is gevormd uit een bijdrage van het ministerie van VWS van € 125.000 en uit algemene provinciale middelen voor de jeugdzorg voor een bedrag van € 95.000. In 2009 is de voorziening naar beneden bijgesteld tot € 95.000 (volledig uit algemene middelen jeugdzorg) op basis van de medewerkers die hiervoor nog in aanmerking komen.	
Doel In verband met de overname van het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) van de Hulpverleningsdienst Flevoland door Bureau Jeugdzorg Flevoland (BJZF) in 2004 is er door Provincie Flevoland een voorziening getroffen voor de financiële verplichting aan het AMK personeel, die voortvloeit uit de overgang van pensioenfonds bij vroegge uittreding en de zogenaamde exit-kosten. De verplichting geldt voor een termijn van 15 jaar.	
Besteding Er zal tot betaalbaarstelling worden overgegaan als de kosten zich daadwerkelijk voordoen.	

NAAM:	Voorziening oninbare vorderingen (NR: V035)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	4 oktober 2007 (HB523087)
Doel:	Afdekking oninbare vorderingen
Instandhoudingduur:	Onbepaald
Voeding:	Algemene middelen
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	PS (toevoegingen); GS (Onttrekkingen)
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan Op advies van de huisaccountant is in 2007 besloten om een voorziening oninbare vorderingen in te stellen.	
Voeding: De voorziening wordt gevoed uit algemene middelen. Periodiek wordt een analyse gemaakt van de op dat moment openstaande posten waarbij per individuele post de mate van (mogelijke) oninbaarheid wordt vastgesteld. Op basis hiervan vindt zonodig een mutatie in de omvang van de voorziening plaats.	
Doel Deze voorziening is bedoeld voor vorderingen op debiteuren waarvan de inbaarheid per balansdatum zeer onzeker is. Het bedrag in de voorziening is volledig gebaseerd op specifieke vorderingen.	
Besteding Onttrekkingen aan de voorziening vinden plaats op het moment waarop definitief tot oninbaarheid wordt besloten.	

NAAM:	Voorziening verkoop aandelen NUON/Essent (NR: V036)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	29 april 2010 (HB962918)
Doel:	Afdekking vordering Escrow
Instandhoudingduur:	2015 (afloop aansprakelijkheidstermijn)
Voeding:	Vordering op Escrow van NUON en Essent
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	PS (toevoegingen); GS (Onttrekkingen)
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan De voorziening is ingesteld bij de jaarrekening 2009 conform het advies van de Commissie BBV en de huisaccountant.	
Voeding: De voorziening is gevoed uit de vordering die bestaat op de Escrow van NUON en Essent	
Doel In de verkooptransactie aandelen Essent/Nuon is een aantal garanties en een vrijwaring opgenomen van de voormalige publieke aandeelhouders aan de nieuwe aandeelhouders. Het totale bedrag aan aansprakelijkheid voor de Provincie Flevoland bedraagt € 379.000 en is onder de naam Escrow niet aan de aandeelhouders uitgekeerd, maar op een geblokkeerde rekening geplaatst. De maximale duur van de aansprakelijkheid bedraagt 5 jaar. De voorziening is bedoeld ter dekking van het risico dat de vordering die bestaat op de Escrow niet tot uitkering komt. Conform advies Cie BBV en accountant is deze voorziening opgenomen tegenover de vordering op de Escrow.	
Besteding De voorziening zal gefaseerd vrijvallen op basis van de ontwikkeling van de (restant)omvang van de Escrow-vordering.	

Bijlage:

Ontwikkeling omvang reserves en voorzieningen 2010-2014 volgens programmabegroting 2011

Items	prognose 2010		raming 2011		raming 2012		raming 2013		raming 2014	
	beginsaldo	af	af	af	af	af	af	af	af	af
Beslagen & EGO										
Algemene Bestuursreserves										
1000 Algemene Reserve	1773	52	3001	1528	1594	1594	1594	1594	1594	1594
1003 Rasmedelidiflicaten	3	900	246	65	189	194	145	266	900	76
1009 Ontwikkelings-Strategische projecten	13992	4300	7660	10833	973	1105	20	274	1700	20
1016 Vervangende projecten Zuidraaijn	2025	1038	2857	1666	5699	5699	15999	15999	15999	15999
1019 Pisco/Kapitaalverzekering	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12
1025 Ontwikkelingsplan Friesland	1464	3514	4694	304	304	304	2306	2306	2306	2306
1027 > MF Landelijk Gebied	2339	466	627	2188	957	184	11	291	1006	1006
1028 GO gelden	209	-24	233	233	233	233	233	233	233	233
	55.57	10.960	11.969	43.188	43.357	45.669	2.761	47.925	4.905	51.328
Jongeren	242			242	242	242		242		242
Verkeer van mensen	242			242	242	242		242		242
goederen en diensten	3769	3325	148	7106	6836	3948	720	4029	4029	3880
	3769	3325	148	7106	6836	3948	720	4029	4029	3880
Economie	888	2	888	888	888	888		888		888
arbeidsmarkt	9142	2500	6622	6622	6622	6622		6622		6622
	1059	31	506	583	619	619		637		665
	4287	1900	217	4076	3333	1900	2578	1900	1900	1239
	9194	6852	8543	7994	5485	7975	19470	21445	7975	29420
	36025	8622	21765	20183	16978	91833	2578	31598	91833	31584
Fleerlandbestuur	597	75	177	433	466	73	40	555	73	40
	205	10	76	259	196	104	75	74	10	75
	407	75	18	384	433	514	75	595	75	664
	511	105	647	647	697	697		697		697
	1660	411	37	1703	1798	1844	10	1850	10	1938
Totaal reserves	96.883	21.722	43.253	71.236	69.157	81.034	25.533	85.978	81.034	95.762

themas toelagen x 1000 euro		prognose 2010				raming 2011			raming 2012			raming 2013			raming 2014		
		Begin- saldo	bij	af	Eindsaldo	bij	af	Eindsaldo	bij	af	Eindsaldo	bij	af	Eindsaldo	bij	af	Eindsaldo
Net jaarlijks onderhoud																	
Verkeersvoorzieningen																	
goederen en diensten	V013 NIO vegen	8514	5279	7290	6503	5279	5770	6012	5279	5434	5657	5279	5885	5251	5279	5280	5280
	V014 NIO veervegen	3263	1316	2385	2194	1302	2630	866	1474	1350	990	1474	1955	509	1584	1125	969
Bestuur	V011 NIO provinciehuis	1223		28	1195	250	99	1349	250	181	1419	250	37	1629	250	347	1531
Totaal net jaarlijks onderhoud		13000	6595	9703	9892	6831	8499	8224	7003	6965	8262	7003	7877	7388	7113	6752	7749
Overige voorzieningen uit eigen middelen																	
Duurzaamheid	V005 Grondkwaliteitsbeheer	1079		287	792		377	415		132	283			283			283
Bestuur	V015 Pensioen/uitkeringen GS	2408	149		2557	149		2706	149		2855	149		3004	149	149	3004
	V018 Rechten van personeel derden	95			95			95			95			95			95
	V035 Oriëntatievoorzieningen	2035			2035			2035			2035			2035			2035
	V036 Verkoop aandelen Essent/NLON	379			379			379			379			379			379
Totaal overige voorzieningen uit eigen middelen		5996	149	287	5479	149	377	5251	149	132	5283	149		5417	149	149	5417
Totaal (toelagen)		18996	6744	9990	15371	6980	8876	13475	7152	7097	13540	7152	7877	12806	7262	6901	13166